

Natuureiland Texel

EDITIE 2022

GRATIS
UITGAVE

Nationaal Park
Duinen van Texel

Samenwerken
in de natuur

Mierenleeuw,
roofdier in
zakformaat

Zeldzaam in
Nederland,
gewoon op Texel

 AUCH MIT DEUTSCHEN SEITEN

COLOFON

OPDRACHTGEVER & HOOFDREDACTIE:

Nationaal Park Duinen van Texel
Masja Gielstra, IVN

REDACTIE:

Marc Plomp, Daphna Lavy, Anna
Sprenkeling, Jerome van Abbevé,
Linda Dinkelman, Masja Gielstra,
Anja Roubos, Louise van der Sluis

BLADMANAGEMENT:

Masja Gielstra/Louise van der Sluis

VORMGEVING EN PRODUCTIE:

Wessels Ontwerpt

TEKSTEN:

Anja Roubos, Louise van der Sluis
en Daphna Lavy

DRUK:

MarcelisDekave, Alkmaar

OPLAGE:

70.000 exemplaren

REACTIES:

Nationaal Park Duinen van Texel
m.gielstra@ivn.nl
www.npduinenvantexel.nl

ADVERTENTIES:

m.gielstra@ivn.nl

 @NPTexel

FOTO COVER:

Ronde zonnedaauw
Foto: Sytske Dijkens

WELKOM

- 3 Voorwoord
- 3 Ken jij onze spelregels?

PARELS

- 4 Symbiose in de natuur
- 6 Mierenleeuw, roofdier in zakformaat
- 7 Dappere kwelderplanten
- 10 Natuurherstel Dorpzicht en Hanenplas
- 36 Texel door de ogen van kunstenaar Piet van Boxel

BELEEF

- 9 De Bollekamer in vier seizoenen
- 13 Nachtvlinderen in het Texels donker
- 17 Eilandwandroutes
- 20 Fietsroutes langs verborgen vogelkijplekken
- 24 Wadden Vogelfestival
- 39 Ontdek de veldnamen van Texel
- 40 Eropuit! Activiteitenkalender

INTERVIEW

- 14 Natuurmens Erik van der Spek

BIJZONDER

- 16 Zeldzaam in Nederland, *gewoon* op Texel
- 24 Primeur: eerste struikrietzanger van Nederland

EN VERDER

- 19 Onderzoek naar tapuiten in Eierlandse Duinen
- 22 In vogelvlucht: vogels tellen met drones
- 24 Nieuwe soorten ontdekt
- 25 Zorgen om strandbroeders
- 26 Alle Texelse natuurgebieden in kaart
- 28 De gastheren van het Nationaal Park
- 30 Graslandbeheer: elk gebied is maatwerk
- 33 Zwerfvuilslachtoffers
- 34 Hondvriendelijk natuureiland
- 35 Geslaagde transplantatie beschermd grijs duin
- 44 Tuinen van Texel: symbiose tussen plant en dier

DEUTSCHE SEITEN

- 47 Verbunden mit und verantwortlich für unsere Natur
- 47 Mit dem Hund um die Insel
- 48 Welche Nachtfalter erkennst du?
- 49 Die Bollekamer in vier Jahreszeiten
- 50 Selten in den Niederlanden, *allgemein* auf Texel
- 51 Tapfere Salzwiesenpflanzen

Natuureiland Texel is een uitgave van Nationaal Park Duinen van Texel i.s.m. Ecomare, Gemeente Texel, Staatsbosbeheer, Provincie Noord-Holland, Natuurmonumenten, IVN Natuureducatie, VVV Texel en Vogelinformatiecentrum Texel.

Nationaal Park
Duinen van Texel

ecomare

Gemeente Texel

.txl

ivn natuur
educatie

Verbonden met en verantwoordelijk voor onze natuur

In ons Nationaal Park zien we veel voorbeelden van soorten die afhankelijk zijn van andere soorten. Zo hebben we veel zeldzame orchideeën op Texel. Door de natuurlijk vochtige bodem zitten er veel schimmels in de grond die de juiste mineralen aan de orchidee leveren. De orchidee geeft suikers terug aan de schimmel, een mooie samenwerking (symbiose) dus.

Wist je dat jij ook zo in symbiose met natuur leeft? Een mens heeft ruim een kilo aan niet-menselijk leven bij zich. Goede bacteriën, zoals de darmflora die helpt voedsel te verteren. Als je het totaal aantal cellen telt, ben je zelfs meer 'niet-menselijk' dan 'menselijk'! Deze cellen zijn namelijk kleiner dan menselijke cellen. Zonder dit andere leven kunnen wij niet leven. Zij trouwens ook niet zonder ons. We leren er steeds meer over: darmflora is belangrijk voor ons immuunsysteem en zelfs voor onze mentale gezondheid. We zijn onlosmakelijk verbonden met onze 'medenatuur'. En we zijn gezonder en gelukkiger als het daarmee goed gaat.

Dat we gelukkig worden van natuur, wist je al lang. Waarschijnlijk kom je (mede) daarom ook naar Texel.

We laden ons op en herpakken ons in de natuur. Hoe meer je je ervan bewust bent dat je er zelf deel van uitmaakt, en dat natuur niet iets is buiten ons mensen om, hoe interessanter het wordt om te zoeken naar een samenwerking, of zelfs om 'iets terug te doen'. Ik ben heel benieuwd wat jij vindt als je zoekt naar de verbinding en samenhang in ons prachtige, maar kwetsbare Nationaal Park. Ben jij je bewust van wat je krijgt en brengt? Deel jouw verhaal, jouw gevoel en verbinding op social media. Tag ons gerust.

Come up, slow down, zag ik laatst in een reclame voor Zwitserland. Laten wij gaan voor: *connect and interact*. Wees welkom en geniet van ons prachtige Nationaal Park Duinen van Texel. Ga de verbinding aan; liefst op een manier waarop ook onze medenatuur en toekomstige generaties er net zoveel van kunnen blijven genieten.

Jan van de Venis,
Voorzitter Nationaal Park Duinen van Texel

KEN JIJ ONZE SPELREGELS?

Om ons Nationaal Park voor iedereen aantrekkelijk te houden, zijn er wat spelregels die we graag onder je aandacht brengen. Deze regels zijn bedoeld om de natuur te beschermen waar dat nodig is en bezoekers maximaal te kunnen laten genieten waar dat mogelijk is.

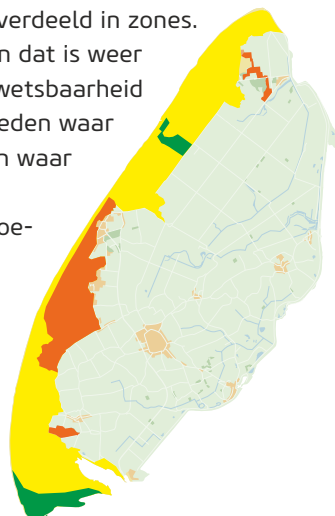
ZONERING

Het Nationaal Park Duinen van Texel is verdeeld in zones. Die hebben betrekking op het gebruik en dat is weer afhankelijk van de natuurwaarden en kwetsbaarheid van het betreffende gebied. Er zijn gebieden waar je lekker kunt rondstruinen en ook delen waar we de kwetsbare natuur beter moeten beschermen en die beperkter (of niet) toegankelijk zijn. Op het kaartje kun je zien waar je wat mag.

Groen: gebieden om te struinen

Oranje: gebieden met veel fiets-, wandel- en ruiterpaden, inclusief atb-pad

Geel: gebieden met minder paden en alleen toegankelijk voor aangegeven gebruik

HOND MEE OP VAKANTIE

Hij mag komen waar jij mag komen. Als jij in een gebied op de paden moet blijven, dan geldt dit dus ook voor je hond. Zie pagina 34 voor meer informatie als je hond mee is op vakantie.

BLIJF OP DE PADEN

Zeker in gebieden met kwetsbare natuur is het belangrijk dat je op de paden blijft. Er zijn volop wandel-, fiets-/mtb- en ruiterpaden dus je hoeft niet bang te zijn dat je onvoldoende ziet of kunt doen. Fietsen mag op de daarvoor bestemde (fiets)paden en op het bewegwijzerde mtb-pad.

WILDKAMPEREN

Op Texel mag je niet wildkamperen. Ook niet met campers en kampeerbusjes! Er zijn wel diverse campings in het duin- en bosgebied waar je terecht kunt op mooie natuurterreinen. Onze gastheren ontvangen je graag.

PIONIEREN OP DE HORS De een kan niet zonder de ander

Het uitgestrekte strand van De Hors op de zuidpunt van Texel is een heel bijzonder gebied. Het is een enorm dynamische zandvlakte, waar wind en water vrij spel hebben en een steeds wisselend landschap achterlaten. Hier kun je van dichtbij zien hoe de waddennatuur die niet begrensd wordt door dijken, wordt opgebouwd en vaak even zo snel weer wordt afgebroken. Veel planten en dieren kunnen zich in deze harde omgeving niet handhaven. Het is fascinerend om te zien hoe bepaalde soorten toch kans zien om hier te pionieren en zo de weg vrij te maken voor andere.

Biestarwegras kan zich al vestigen als er een bultje ontstaat doordat een schelp zand heeft gevangen. De grijsblauwe plant heeft zoet regenwater nodig om te kiemen, maar kan later op zout water verder groeien. Vaak verdwijnen de pollen weer als De Hors tijdens storm onder water staat. Maar als ze het volhouden, gaan ze zand vangen en ontstaan miniduintjes.

Op het hoge strand leven gespecialiseerde strandvliegen en kevertjes, die meestal hun voedsel op de vloedlijn zoeken. Op de strandvlakte broeden dwergsterntjes.

Deze kwetsbare soort kiest voor deze risicovolle omgeving, omdat hij er weinig concurrentie heeft van andere vogels. Het is er rustig en de visjes die hij eet zijn vlakbij te vinden. De keerzijde van deze keuze: bij storm en springtij spoelen de eieren en jongen regelmatig weg uit de kolonie.

Bemesting door rottend wier

Plantjes als zeepostelein, loogkruid en zeeraket kunnen zich alleen op de duinvoet handhaven. Ook zij hebben zoet regenwater nodig om te ontkiemen. Ze groeien het best in het vloedmerk, waar het water aan het eind van de vloed op zijn hoogst is en van alles achterlaat. Rottend wier levert een beetje bemesting. Het vloedmerk bevat ook waardevol materiaal voor allerlei kleine beestjes en er leven muizen in, die weer voedsel vormen voor roofvogels.

Duinvorming

De betekenis van biestarwegras is moeilijk te onderschatten, want met deze pioniersplant begint de vorming van duinen, en als die er niet waren zou de helft van Nederland niet bestaan. Als het duintje zo hoog is dat eronder door regen een zoetwatervoorraadjie ontstaat, gaat er ook helmgras groeien. Dat vangt veel meer zand dan biestarwegras, waardoor de duinvorming wordt versneld. Helm heeft lange wortelstokken die diep de bodem in gaan en zo het zand vasthouden.

BASTAARDZANDLOOPKEVER

BIESTARWEGRAS

ZEERAKET

Per jaar kan helmgras een toename van een meter stuifzand aan; het groeit gewoon steeds boven het zand uit

Hoger op De Hors zijn veel jonge helmduintjes te vinden. Zodra de grondwaterstand hoog genoeg wordt, gaan daartussen moerasplanten zoals riet groeien. Als het ergens niet meer stuift, bijvoorbeeld omdat er veel andere planten groeien, wordt helm minder sterk door vretende insecten. Sommige diersoorten zijn gespecialiseerd in helm als voedselplant, zoals de rupsen van de helmgrasuil. Ook voor veel keversoorten is helm belangrijk voedsel.

Andere planten die op De Hors groeien zijn blauwe zeedistel, zeewolfsmelk, zeewinde en zeevenkel.

Als er een laagje humus ontstaat, kunnen kleine plantjes en paddenstoelen zich vestigen. De bloeiende plantjes trekken insecten aan en daar komen vogels zoals graspiepers op af. Zo hangt het bestaan van planten onderling, en van planten en dieren in een lange opeenvolging van elkaar af.

Symbiose

Als twee verschillende soorten organismen samenleven en tenminste een van hen heeft daar voordeel van, dan heet dat symbiose. Die hechte band zien we ook op De Hors tussen soorten: voordat de piepkleine zaadjes van orchideeën kunnen kiemen, hebben ze speciale schimmels in de grond nodig. Die zorgen voor voedingsstoffen en water. In ruil daarvoor neemt de schimmel koolhydraten en vitamines van de plant die hij zelf niet voldoende kan produceren.

In de jonge duinvalleien, die aan de Horsvlakte grenzen, groeit bijvoorbeeld de opvallende groenknolorchis, een van de zeldzaamste Europese wilde orchideeën. Het is een pioniersoort, die samen met onder andere moeraswespenorchis, vleeskleurige orchis en parnassia een speciale gemeenschap vormt. De groenknolorchis verdwijnt ook weer snel als de bodem door een te dikke moslaag wordt bedekt, of wordt overwoekerd door struiken als kruipwilg en duindoorn.

BLAUWE ZEEDISTEL

GROENKNOLORCHIS

GRASPIEPER

Struinen over De Hors

De zuidpunt van Texel is heerlijk om lekker uit te waaien. Maak eens een mooie wandeling rond de Horsmeertjes, steek door naar het strand en struin door het duin. Op De Hors mag je vrij wandelen. De zandvlakte is nooit hetzelfde. Afhankelijk van wind en water tref je elke keer weer een ander landschap aan.

MIERENLEEUW

Roofdier in zakformaat

De mierenleeuw is een bijzonder insect. Volwassen dieren lijken sprekend op waterjuffers, een libellensoort, maar dan met lange antennes. Ze kunnen niet zo goed vliegen als libellen en zijn 's nachts actief, in plaats van overdag. De larven hebben een propperig, gedrongen lijf en enorme kaken. Ze lijken totaal niet op de volwassen dieren. Via verpopping krijgt de mierenleeuwlarve uiteindelijk zijn volwassen uiterlijk. Ze zijn carnivoor en eten kleine diertjes.

Geduchte jagers

De manier waarop de mierenleeuwlarven hun voedsel bemachtigen, is ronduit luguber. Het beestje maakt een kuiltje in droog zand, bij voorkeur onder een afdakje, bijvoorbeeld aan de onderkant van een tuinwal in de duinen.

Dan blijft het kuiltje langer droog. Als er een mier, een pissebed of een ander klein beestje over de rand van het kuiltje loopt, glijdt hij makkelijk per ongeluk naar beneden. De mierenleeuw brengt dan het losse zand tot schuiven door rukkende bewegingen met de kop te maken. Als de prooi helemaal naar beneden gegleden is, grijpt de mierenleeuw hem met zijn lange holle kaken vast en spuit er een gif in, zodat het beestje niet meer tegenspartelt. Daarna zuigt hij zijn prooi leeg. Een lege huls blijft over. Die smijt de mierenleeuw met een krachtige ruk van de kop naar buiten. Dan maakt hij het kuiltje klaar voor het volgende slachtoffer.

Hoe gruwelijk deze jachtmethode ook is, het is wel heel fascinerend. De mierenleeuw is vrij zeldzaam in Nederland. Op Texel komt hij voor in de binnenduinen, bijvoorbeeld bij Ecomare en in de Bollekamer.

DAPPERE KWELDERPLANTEN EN HUN STRIJD TEGEN HET ZOUTE WATER

Kwelderplanten worden wel eens zoutminnende planten genoemd, maar dat zijn ze beslist niet. Ze houden juist van zoet water. In een natte zomer met veel zoet water doen kwelderplanten het extra goed. In tegenstelling tot de meeste andere planten, zijn ze wel zouttolerant: ze kunnen het zout in de bodem van de kwelder verdragen. In De Slufter houden de meeste soorten planten het niet uit door het zout. Door de open verbinding met zee stroomt het zoute water daar geregeld in. En dat droogt de planten uit. Ze krijgen last van zoutstress. Zelfs de stoere vlier, taaie narcis en de bijna alles verdragende paardenbloem gaan dood als je ze in de Sluftervlakte plant. De kwelderplanten die er groeien hebben ook last van het zout, maar ze gaan er niet aan dood.

Michelinmannetje

De verschillende soorten kwelderplanten hebben hun eigen manier om het zoutprobleem de baas te blijven. **Zeekraal** slaat het zout op in de vorm van pekelwater. Hiervoor heeft het plantje speciale vacuolen, een soort blaasjes in de plantencellen. Door zijn bolle vorm, als een soort Michelinmannetje, houdt zeekraal het water vast. **Zoutmelde** heeft glimmende schilfers en op het blad van zeealsem zitten viltige haren. Daarmee voorkomen ze een al te snelle verdamping van het kostbare zoete water.

Lamsoor, melkkruid en slijkgras hebben zoutklieren waarmee ze actief zout uitscheiden. Bij lamsoor zitten ze aan de onderkant van het blad. Het zout zie je als droge kristallen op het blad. Als het niet regent, proef je het zout als je aan een lamsoorblad likt.

Het bestrijden van het zoutprobleem kost de dappere kwelderplanten veel energie. Daarom groeien ze niet hard. De meeste bloeien ook veel later dan andere planten.

MELKKRUID

ZEKRAAL

LAMSOOR

Vogels kijken met

TEXEL

VOGELINFORMATIECENTRUM

Dé specialist in **verrekijkers & telescopen**

Wij hebben het grootste assortiment, voor iedereen

TX 8x42HD eigen
TX 10x42HD Texelse kijker

bynolyt

NL Pure 8x42 | 10x42 | 12x42
NL Pure 8x32 | 10x32

SWAROVSKI
OPTIK

Digiscopen:
Fotograferen door telescoop

SWAROVSKI
OPTIK

Leica

Swarovski Service Centre

SWAROVSKI
OPTIK

opticron

ZEISS

Fleeces en jassen voor vogelaars

PARAMO
DIRECTIONAL CLOTHING

zelf testen | deskundig advies | scherpe prijs | gratis schoonmaken

- * Keuze uit meer dan 100 verschillende kijkers.
- * U kunt ook verrekijkers huren of lenen.
- * Test zelf tijdens een vogelexcursie.
- * De beste optiek altijd op voorraad.

Vogelbescherming
NEDERLAND

GPO
GEOLOGIE-PROFESSOR

Leica

ZEISS

opticron

bynolyt

SWAROVSKI
OPTIK

PARAMO
DIRECTIONAL CLOTHING

meropta

Met uw aankoop of deelname aan een excursie, steunt u een goed vogeldoel op Texel.

www.vogelinformatiecentrum.nl | www.vogelexcursiestexel.nl

Kikkertstraat 42 1795 AE De Cocksdorp | +31 (0) 222 316249 | info@natuurdigitaal.nl

Wij zijn het gehele jaar open van maandag t/m zaterdag (10.00 - 18.00 uur).

DE BOLLEKAMER in VIER seizoenen

STRUIKHEIDE

In de nazomer is de Bollekamer op zijn mooist. Dan bloeit de struikheide en kleurt het gebied paars. In deze tijd bloeien er ook verschillende bijzondere planten, zoals zonnedauw en klokjesgentiaan.

RONDE ZONNEDAUW

In de late herfst, november en december, kun je op de duinweitjes in de Bollekamer veel verschillende paddenstoelen vinden: allerlei soorten kleurige wasplaatjes, stuifzwammetjes en aardsterren.

AARDSTERREN

In het vroege voorjaar bloeit de kraaiheide. De bloemen zijn onopvallend, maar ze verspreiden een heerlijke, kruidige geur. Een feest om doorheen te wandelen!

KRAAIHEIDE

In de winter staan de lage delen van de Bollekamer vaak onder water en zijn laarzen onmisbaar als je door het gebied wandelt.

GRUTTO'S

Bijna verdubbeling aantal broedparen

GRUTTO VOELT ZICH THUIS IN DORPZICHT

Het aantal broedende grutto's in natuurgebied Dorpzicht is in korte tijd bijna verdubbeld. Dit mooie resultaat leidt tot de voorzichtige conclusie dat de natuurontwikkeling in het gebied zijn vruchten afwerpt. Ook in de Hanenplas, dat eveneens op de schop ging, zijn de eerste signalen hoopvol.

De natuur een flinke impuls geven en het leefgebied van weidevogels en zeldzame orchideeën versterken. Dat was in 2017 de insteek van de Provincie Noord-Holland bij de natuurontwikkeling in een aantal gebieden op Texel. In 2017 en 2018 gingen de natuurgebieden Dorpzicht en de Hanenplas op de schop. Samen met Waalenburg en De Bol maakten de gebieden deel uit van het Programma natuurontwikkeling Texel. Landelijk, en ook op Texel, gaat het al jaren slecht met de weidevogels. Het aantal broedparen loopt terug en ook het aantal locaties waar weidevogels voorkomen, is afgenomen. Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de provincie proberen met de natuurontwikkelingsprojecten het tij te keren.

Geschikte leefomgeving

Het gebied Dorpzicht nabij De Cocksdorp werd fors vergroot. Door onder meer gronduitruil werd een aansluitend natuurgebied gerealiseerd van meer dan 100 hectare, grotendeels in bezit van Staatsbosbeheer. Zo'n 25 hectare is in particulier eigendom, maar wordt als natuurgebied beheerd. 'Dat betekent dat er alleen een deel van het jaar wat koeien grazen en dat in het voorjaar de gronden exclusief zijn bestemd als rust- en broedplek voor de weidevogels', vertelt Jochem Rikse. Hij is bos-

wachter beheer bij Staatsbosbeheer Texel. Een deel van het gebied is vernat, oude kreken zijn hersteld en er zijn bomen weggehaald, zodat open terrein is ontstaan.

'Door de schaalvergroting is er nu een robuust gebied, waarin we een leefomgeving hebben gecreëerd die heel aantrekkelijk is voor weidevogels. Die opzet is geslaagd. Al snel zagen we bij de natte delen het aantal soorten toenemen.' Volgens Rikse spelen naast de omvang van het gebied ook de verlaagde agrarische activiteit en de afgenomen bedreiging van roofvogels daarin een rol. 'Je ziet dat bepaalde weidevogels ook andere soorten aantrekken. Ze versterken elkaar.' Het aantal voorkomende soorten is niet direct een graadmeter. Het aantal broedparen grutto's is dat wél. 'We zien een toename van zo'n achttien naar dertig broedparen. Ook zien we meer kluten, tureluurs en kieviten. Deze resultaten geven hoop voor de toekomst. Wat weidevogels op Texel betreft geldt sowieso: geen achteruitgang is winst.

Als we kunnen behouden wat er nu is, is dat al een mooi resultaat.'

KLUUT

Open, natte duinvalleien in de Hanenplas

Ook in de Hanenplas lijken de aanpassingen vruchten af te werpen. Via de Roggesloot is dit gebied verbonden met Dorpzicht. In de duinvallei in de Hanenplas zijn wat bomen gekapt en bosjes verwijderd om de openheid in het gebied te herstellen. De voedselrijke bodem is afgeplagd, zodat planten die goed gedijen op schrale gronden meer kansen krijgen. Watergangen hebben natuurlijke oevers gekregen, met een grotere aantrekkingskracht op verschillende muizensoorten. Daardoor krijgen velduilen in het gebied betere foerageermogelijkheden. De overgangszones zijn verruimd, waardoor de vegetatie zich meer in de richting van een natte duinvallei zal ontwikkelen. 'Daarnaast zullen we in de nabije toekomst meer orchideesoorten gaan aantreffen. Langs de Roggesloot en op Dorpzicht is op meer plaatsen het brakke grondwater binnen het bereik van plantenwortels gekomen. Dat is goed voor soorten zoals rode oegentroost', vult boswachter ecologie Erik van der Spek aan.

RONDE DORPZICHT

Wil jij zelf zien hoe de natuur zich heeft ontwikkeld in Dorpzicht? Door het gebied loopt een mooie wandelroute (5 km) die begint bij de hoek Postweg/Hollandseweg. Ook door het binnenduinrandgebied van de Hanenplas loopt een prachtig wandelpad (3,7 km), met uitzicht op de duinrellen langs de naastgelegen golfbaan. Er loopt ook een fietspad door het gebied, vanaf de Postweg naar de Zanddijk.

Tegenslag door watercrassula

Bij de natuurontwikkeling van Dorpzicht kreeg Staatsbosbeheer ook te maken met een forse tegenvaller: de aanwezigheid van watercrassula in de nieuw gegraven grootste kreek. Deze soort komt van oorsprong niet in Nederland voor. De plant verspreidt zich heel snel en is allesoverheersend; waar watercrassula groeit is geen ruimte voor andere soorten. De plant vormt dikke matten in het water waardoor ook de doorstroming stagneert. Om de natte duinvalleien op Texel te beschermen, wordt watercrassula uit alle macht bestreden. In natuurgebied Dorpzicht betekent dit dat de nieuwe (hoofd)kreek na het broedseizoen van 2022 wordt gedempt en de plant voor zeker tien jaar onder een dikke laag aarde verdwijnt. Dat is een tegenvaller voor de

ontwikkeling van kwetsbare plantensoorten langs de kreek. Ook elders in het krekensysteem is watercrassula aanwezig. Van der Spek: 'Hier gaat het om slechts enkele vierkante meters. Die kunnen we afgraven en verbranden. Hopelijk zet de natuurontwikkeling hier wel door zoals wij hopen.' De plant is in ons land gekomen als vijverplant en heeft zich kunnen verspreiden door onder andere watervogels of doordat stukjes zijn meegelift op maaimachines. Er wordt gewerkt aan een verkoopverbod van de plant in Nederland.

Ontdek de vogels op Texel

Texel moet je zien én beleven

Zeker voor liefhebbers van vogels valt er op Texel veel te zien en te beleven. Het is indrukwekkend te noemen dat je op sommige dagen wel honderd verschillende soorten kunt waarnemen. Wie weet wat je tijdens een bezoek op het grootste Nederlandse Waddeneiland allemaal tegenkomt?

Ga je mee vogels kijken?

Boek een unieke vogelsafari bij Calidris en kom oog in oog te staan met schitterende vogels! Bioloog en winnaar van het televisieprogramma "In de ban van de Condor" Klaas de Jong geeft bijna dagelijks rondleidingen met zijn safaribus. Hij kent de mooiste plekjes van Texel en vertelt je uitgebreid over de vogelsoorten. Interessante wetenswaardigheden over het eiland laat hij zeker niet achterwege. De excursie is gericht op een klein gezelschap en door de persoonlijke aandacht is de vogelsafari boeiend van begin tot eind.

Ga mee op vogelsafari!

☎ 06 21809865 🌐 vogelsoptexel.nl

Test kijkers van Vortex en Zeiss

Wie de natuur optimaal wil beleven kan bij Klaas apparatuur lenen tijdens de vogelsafari. Hij heeft statieven van Leofoto bij zich én neemt meerdere verrekijkers en telescopen van Vortex en Zeiss mee in zijn bus. Statieven van Leofoto zijn populair onder fotografen door de stabiliteit en hoge betrouwbaarheid. De kijkers van Vortex en Zeiss maken het eenvoudig om op grote afstand bijzondere details te ontdekken en natuurlijk gedrag te observeren. Een kwalitatieve verrekijker of telescoop maakt het verschil tussen ergens naar kijken en het écht zien...

Kom langs voor een advies op maat

CameraNU.nl heeft alles in huis voor liefhebbers van de natuur, van verrekijkers en telescopen tot statieven, camera's en objectieven. De keuze voor een kijker is persoonlijk en het gaat vooral om de rust die tijdens het kijken wordt ervaren. Een passend aankoopadvies mag daarom niet ontbreken. De specialisten in de CameraNU.nl winkels nemen alle tijd en helpen je graag om de juiste keuze te maken!

PAUWOOGPIJLSTAART

KLEIN AVONDROOD

STIPPELRIETBOORDER

NACHTVLINDEREN IN HET TEXELS DONKER

Welke nachtvinders herken jij?

Op Texel zijn de nachten nog echt donker. En daar houden de meeste nachtvinders van! In Nationaal Park Duinen van Texel zijn nogal wat donkere plekken waar je nachtvinders kunt vinden. Kleurige spectaculaire soorten, zoals klein avondrood en pauwoogpijlstaart, en minder opvallende maar zeldzame soorten als de boksbaardvlinder en de stippelrietboorder.

Overdag of 's nachts

De meeste vlinders die in Nederland voorkomen, zijn nachtvinders. Van de meer dan 2400 soorten vlinders zijn er slechts zo'n vijftig dagvlinders. Op Texel komen ongeveer vierhonderd macro-nachtvinders voor en naar schatting duizend micro-nachtvinders. Jaarlijks komen daar voor Texel nieuwe soorten bij. Niet alle vlinders die je overdag ziet, zijn dagvlinders. Er zijn ook dagactieve nachtvindersoorten, zoals de sint-jacobsvlinder en de gammauil. Vaak zijn nachtvinders minder opvallend gekleurd, maar dat hoeft niet altijd.

Zoek de verschillen

Hoe zie je het verschil tussen een dag- en een nachtvlinder? Kijk naar twee belangrijke kenmerken: de antennes (voelsprieten) en de stand van de vleugels. Zit er een

soort knopje op de uiteinden van de antenne? Dan is het een dagvlinder. Zijn de antennes draadvormig of geveerd, dan heb je een nachtvlinder gespot. De meeste nachtvinders houden hun vleugels plat als ze rusten, terwijl een dagvlinder ze dichtklapt. Maar let op: sommige dagvlinders leggen hun vleugels ook plat als ze in de zon zitten.

Hoe vind je nachtvinders

Heel goed werkt de combinatie van een (uv-)lamp met een wit laken. Ook kun je een vlinderval gebruiken: een emmer of bak met een ledlamp erboven en stroop op de bomen. Zo kun je de verschillende soorten goed bekijken en daarna weer vrijlaten.

Texelse soorten

Typisch Texelse soorten zijn er volgens vlinderkenner Cees Maas niet. 'Je ziet in de duinen wel vlinders die in Limburg veel zeldzamer zijn,

zoals de bastaardsatijnvlinder en het kustuiltje. En we zien hier trekvlinders die langs de kuststreek trekken. Van soorten als de dubbelstipsnuituil, wolfsmelkpijlstaart, speerpuntspanner en blauw weeskind worden wij blij.'

Maas behoort tot de harde kern van zo'n 20 fanatieke vlinderaars op Texel. Die geven al hun vondsten door aan waarneming.nl en houden eigen waarnemingslijsten bij (topscore 900 soorten).

WIN EEN HERKENNINGSKAART!

Heb jij op Texel een mooie foto gemaakt van een nachtvlinder? Stuur hem naar ons en maak kans op een van de 25 vlinder-herkenningskaarten! Zo wordt het zoeken naar nachtvinders nog leuker. Mail je inzending, voorzien van vindplaats en eventuele toelichting, voor 31 december 2022 naar info@npduinenvantexel.nl

NATUURMENS ERIK VAN DER SPEK ZWAAIT AF BIJ STAATSBOSBEHEER

'ALS BOSWACHTER ECOLOGIE BEN JE HET GEWETEN VAN DE ORGANISATIE'

Na een groene carrière van meer dan veertig jaar zwaaide Erik van der Spek in het voorjaar van 2022 af als boswachter bij Staatsbosbeheer. Hij kwam in 1978 bij de organisatie in dienst als bosopzichter en vervulde nagenoeg alle functies in het Texelse team. Van der Spek ontwikkelde een brede kennis van de eilandnatuur en specialiseerde zich in insecten. Zijn grote passie: bijen. Vanaf de jaren negentig determineerde hij tientallen nieuwe of nog niet op Texel bekende bijensoorten.

Als jochie was Van der Spek (66) al een buitenkind. 'Ik zat bij de scouting en was veel in het bos en op de hei te vinden. Mijn interesse voor de natuur werd aangewakkerd door een leraar op school. Die maakte ons met zijn biologielessen enthousiast. Dan gingen we bijvoorbeeld vogels tellen in de trektijd.' Hij werd geboren in Arnhem maar groeide op in Maastricht, Zoetermeer en Harderwijk. Om vervolgens terug te keren naar Arnhem om daar de middelbare bosbouwschool af te ronden. Hij solliciteerde na zijn dienstdienst op Texel en werd aangenomen. 'Ik was er weleens geweest, maar wist weinig van het eiland.' Spijt van zijn verhuizing naar Texel heeft hij nooit gehad. 'De gigantische variatie in natuur die je hier hebt, in combinatie met de uitdaging van het toerisme, maken het wonen hier heel plezierig. Elders ga je er zeker op een van die twee op achteruit.'

Beheer

In de loop der jaren zag Van der Spek de inzichten over hoe de Texelse natuur moet worden beheerd, veranderen. 'In 1898 startte Staatsbosbeheer met de aanleg van het bos voor houtkap. De voedselarme mientgronden werden geplagd en er werden bomen geplant. Texel was een van de eerste plekken met duinbebossing. Het beheer was gericht op de houtproductie.' In de loop der tijd bepaalden

veranderend gebruik en voortschrijdend inzicht het beheer. 'Recreatie is naast natuur nu de belangrijkste functie van het bos- en duingebied. Staatsbosbeheer kiest eerst de natuurdoelen en daarna welke recreatievormen hierbij passen.' Toch is het volgens de boswachter niet altijd zo zwart-wit. 'We leggen ook wel bos aan puur voor recreatie. Bijvoorbeeld het Krimbos. In de noordkop van Texel is ontzettend veel verblijfsrecreatie gerealiseerd. Met de aanleg van een recreatiebos wil je voorkomen dat de druk op de omliggende duinen te groot wordt.'

Dyslectisch

Na een aantal jaar werd hij vogelwachter in de Slufter en Eierland. 'Ik hield toezicht in die gebieden, verzorgde excursies en deed 's winters onderhoud. Kennis deed je vooral op van collega's in de praktijk en zelfstudie. Determineren, opzoeken en lezen. Staatsbosbeheer beschikt over een geweldige bibliotheek. En ik heb altijd veel contact gehad met collega's door het hele land. We organiseerden kennisuitwisselingsdagen en stelden elkaar vragen. Daar leer je heel veel van. Want wonen op een eiland is prima, maar zorg er wel voor dat je niet op een eiland leeft!'

In zijn tijd als vogelwachter hadden alle bos- en vogelwachters een expertisegebied. 'We hadden redelijk veel vogelexperts, maar dat was voor mij lastig. Ik ben dyslectisch en daardoor is de combinatie geluid-vogelnaam voor mij moeilijk. En ik kan niet alleen op geluid inventariseren, dus zocht ik naar een ander specialisatiegebied. Naar insecten werd toen nog weinig omgekeken, terwijl ze wel heel belangrijk zijn voor het beheer en als voedselbron voor andere dieren. Bijen sprongen er voor mij al snel uit.'

Functie elders

Even leek het erop dat Van der Spek van Texel zou raken. 'In mijn tijd als vogelwachter en kooiker zat ik in de Ondernemingsraad. Toen ik vijftien jaar op Texel werkte, kwam er binnen Staatsbosbeheer een reorganisatie. Als OR-lid heb ik toen moeten instemmen met het opheffen van mijn eigen functie! Gelukkig kwam kort erna een vacature voor een boswachtersplek op Texel en werd ik in die functie aangenomen.' Vele jaren was Van der Spek in de terreinen een bekend gezicht. Als boswachter publiek was hij een vraagbaak voor wandelaars en natuurliefhebbers. Als buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) was hij fel op overtreders. Menig mountainbiker

die het waagde buiten de toegestane paden te fietsen, ging na een ontmoeting met Van der Spek met een boete naar huis.

Bijen determineren

De geboren Arnhemmer groeide uit tot bijenspecialist. 'Er zijn tot nu toe zo'n 150 soorten op het eiland gedetermineerd. Toen ik eind jaren negentig begon, waren er 95 soorten bekend. Ik verwacht nog wel meer soorten aan te treffen.' Privé en werk waren bij Van der Spek erg verweven. 'Nog steeds trek ik er in mijn vrije tijd op uit om bijen of andere insecten te zoeken. Ik ben ook lid van de sectie bijen en wespen en de sectie relatie insecten en natuurbeheer van de Nederlandse Entomologische Vereniging. Er zijn in ons land zeventienduizend soorten insecten bekend, toch is nog veel onbekend. Er is dus nog genoeg te doen na mijn pensioen. Wat betreft de bijen hoop ik in elk geval de gewone langhoornbij op meer plekken op Texel waar te nemen.'

Ecologie

Sinds 2017 hield Van der Spek zich nog uitsluitend bezig met ecologie. 'Beheer vind ik nog steeds heel interessant, maar ik bekijk het nu vooral vanuit de ecologische kant. Binnen Staatsbosbeheer bekijken we ontwikkelingen vanuit onze eigen rol: beheer, ecologie en communicatie. Die zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Komt er een vergunningsaanvraag binnen voor een evenement in het bos, dan wordt daarnaar vanuit meerdere invalshoeken gekeken. Het is altijd een weging van belangen. Als boswachter ecologie ben je het geweten van de organisatie en houd je de vinger aan de pols bij de collega's van beheer.'

Ruimte voor de natuur

Terugkijkend op zijn tijd bij Staatsbosbeheer vindt Van der Spek de ontwikkeling van het natuurbeheer een hoogtepunt. 'We geven meer ruimte aan het natuurlijke proces. Het bos wordt steeds natuurlijker doordat we bijvoorbeeld dood hout laten liggen. Door dynamisch beheer krijgen de duinen meer speelruimte. Er komen kerven in de Bleekersvallei, waardoor de duinen weer gaan stuiven. Dat is beter voor de natuur én de veiligheid. De Slufterkreek mag ook natuurlijker bewegen. Ik vind dat mooie ontwikkelingen. Je weet natuurlijk niet wat de eisen van de samenleving gaan worden, maar beheer blijft nodig. Alles aan de natuur overlaten, kán gewoon niet. Dan wordt het hele duingebied bos.'

TEXEL HEEFT 'EIGEN' ALGEMENE SOORTEN

Zeldzaam in Nederland, gewoon op Texel

De geïsoleerde ligging van Texel had door de eeuwen heen invloed op de dieren en planten die er voorkomen. In Nederland vrij algemene soorten als vos, ree, eekhoorn, mol, hagedis en slang vind je op Texel niet. En algemene soorten op het eiland zijn vaak zeldzaam in de rest van Nederland. Helaas vormen nieuwkomers steeds vaker een bedreiging voor op Texel voorkomende soorten.

De noordse woelmuis, heikikker, waterspitsmuis en rugstreeppad zijn van die soorten die landelijk zijn aangemerkt als beschermde soort, en op Texel vrij algemeen zijn. In elk geval waren. Want ze hebben inmiddels behoorlijke concurrentie. De noordse woelmuis is veel leefgebied kwijtgeraakt aan de rosse woelmuis en de aardmuis.

Dat de natuur flexibel is, blijkt wel uit het aangepaste gedrag van verschillende soorten. Zo is de waterspitsmuis op Texel niet aan water gebonden en werd het diertje zelfs in droge duinen waargenomen. 'Hij heeft op Texel ook geen lichtgekleurde, maar gewoon een donkere buik. Aan de vastewal is die lichte buik nodig om hem te beschermen tegen snoeken die omhoog kijken.'

Rozenkransje

Ook de vegetatie is anders. Veel orchideeënsoorten zijn hier talrijk en elders zeldzaam. Een soort die in de rest van Nederland nauwelijks nog voorkomt, en ook op Texel bijna is uitgestorven, is het rozenkransje. Deze vaste plant uit de composietenfamilie is in het wild al jaren niet meer gevonden. 'Op Texel is er nog maar één kloon van. In de Eierlandse duinen. Dat betekent bij deze soort dat het alleen mannelijke of vrouwelijke planten zijn, die zich niet kunnen voortplanten.'

Herintroductie

Regelmatig dient de vraag zich aan of op Texel nieuwe soorten geïntroduceerd moeten worden of verdwenen soorten geherintroduceerd. Van der Spek is terughoudend. 'Wat je eenmaal hiernaartoe brengt, is vaak lastig weer weg te halen. Van een aantal verdwenen planten- en dagvlindersoorten zou je herintroductie kunnen overwegen. Persoonlijk zie ik er meer heil in om ervoor te zorgen dat wat er nog is niet verdwijnt.'

Toch heeft Staatsbosbeheer een proef lopen met zaad vanuit het Levend Archief van het rozenkransje. 'Dat hebben we in 2021 uitgezaaid en hopelijk vinden we dit jaar de plantjes terug. Als deze proef slaagt, kun je dat misschien met meer soorten doen.'

En het is de vraag of de heikikker opgewassen is tegen de brutale groene kikker die flink oprukt. De waterspitsmuis is inmiddels nauwelijks verdronken door de huisspitsmuis. Volgens Erik van der Spek, ecooloog bij Staatsbosbeheer, is het moeilijk om te voorkomen dat andere soorten op Texel terechtkomen. Daarnaast is het lastig om te bepalen of de nieuwkomers ook echt een bedreiging vormen voor de 'eigen' soorten. 'Dat weet je pas op langere termijn.'

Wandel mee met de VVV

ONTDEK TEXEL MET DE MOOISTE WANDELINGEN

Als er iemand goed thuis is op het eiland, dan zijn het wel de medewerkers van VVV Texel! Zij wonen op het eiland en kennen alle mooie plekjes. Regelmatig trekken ze ook zelf de wandelschoenen aan. Anne-Marie Kortenhoeven, Nicolette Dapper en Dalea Dekker nemen je mee op hun favoriete wandeling.

ANNE-MARIE
KORTENHOEVEN
Database Marketing &
Travelbase specialist

NICOLETTE DAPPER
Medewerker
Front Office

DALEA DEKKER
Database
Marketeer

Kinderroute Fonteinsnol

'Wandelen met kinderen moet je leuk maken. Op deze route is veel te zien en te doen. Uitkijktoren Fonteinsnol, bosspeelplaatsen en spannende paadjes. Al bij de start ga je de trap op richting de uitkijktoren en boven kijk je het hele eiland over. Je loopt door een gevarieerd stuk van het bos met leuke bochtige paadjes. Voor de kinderen is het elke keer weer een verrassing wat er na de bocht volgt! Onderweg kom je langs Bospaviljoen 't Turfveld, een mooie plek voor een lekker ijsje. En vergeet in het najaar niet naar beneden te kijken, want langs de route staan veel paddenstoelen.'

Lengte: 2,7 km

Gehele jaar toegankelijk

Niet geschikt voor kinderwagens

Over onverharde paden

Honden kunnen aangelijnd mee

Ontdek de Hoge Berg

'De Hoge Berg is het oudste deel van Texel. Het gebied is licht glooiend en je loopt langs typisch Texelse schapenboeten en tuinwallen. Bijna het hele jaar door staan hier schapen en in het voorjaar ook lammetjes. Prachtig om te zien hoe die in de wei dartelen. Natuurlijk is het lekker als het zonnetje schijnt, maar ook met minder mooi weer is de Hoge Berg heerlijk om te wandelen. Zoveel afwisseling. En je voelt gewoon de rijke geschiedenis van dit gebied. Elke keer weer valt mij iets anders op.'

Lengte: 6,5 km

Gehele jaar toegankelijk

Niet geschikt voor kinderwagens

Honden kunnen aangelijnd mee

Deels over onverharde paden, deels over de weg

Wandelen door De Slufter

'Deze route loopt vanaf de Sluftertrap tot aan zee. Je kunt de gele route volgen, maar als er veel water staat, moet je misschien een alternatieve route nemen. Dat maakt wandelen in De Slufter zo leuk, want dat kan dus! Je loopt door een prachtig kweldergebied dat in directe verbinding staat met zee. Langs hoge duinen kom je bij het strand, bij de ingang van de Slufterkreek. Onderweg zul je veel vogels zien en planten als zeekraal en lamsoor, die goed tegen zout water kunnen. De omstandigheden zijn elke keer weer anders.'

Lengte: 6 km

Gehele jaar toegankelijk

Niet geschikt voor kinderwagens

Over onverharde paden, door duingebied

Meer weten of de volledige routes bekijken?

Kijk op texel.net/wandelen of scan de QR-code

DE SLUFTER

 Vogelexcursies **Vogelexkursionen** **Birdwatching tours**

BirdingTexel.com

**Vogels kijken op Texel
met vogelkenner en natuurfotograaf
Jos van den Berg**

In kleine groep of privé

**Excursies op dinsdag, woensdag,
donderdag, zaterdag en zondag
Gratis gebruik van verrekijker**

Meer informatie en reserveren via www.birdingtexel.com of tel. +31(0) 622494483

Vakantie vieren op de mooiste plekken van Texel...

Kamperen midden in Nationaal park Duinen van Texel. Vanuit uw luxe villa in een paar minuten op het strand. Direct vanaf het hotel toegang tot uitgebreide fiets- en wandelpaden. Bij De Krim Texel heeft u ruime keuze uit parken en accommodaties, altijd direct grenzend aan of midden in de natuur!

De Krim Texel

hart voor Texel.

Benieuwd naar ons aanbod? Kijk op: www.krim.nl

Nationaal Park ook (mede)financier onderzoek TAPUITEN IN EIERLANDSE DUINEN ONDERZOCHT

Nationaal Park Duinen van Texel zet zich niet alleen in voor bescherming van kwetsbare natuur op Texel, maar draagt ook bij aan onderzoek dat bijvoorbeeld informatie geeft over bedreiging van de leefomgeving van kwetsbare dier- of plantensoorten. In 2021 werd het onderzoek naar tapuiten in de Eierlandse Duinen afgerond.

Texelaar Cor Smit, gepensioneerd marien-bioloog en ornitholoog, was namens het Nationaal Park initiatiefnemer van het tapuitenonderzoek, uitgevoerd door Sovon Vogelonderzoek Nederland. De tapuit is als broedvogel in de afgelopen decennia sterk in aantal afgenomen. In de jaren 70 waren er in Nederland enkele duizenden paren, tijdens het dieptepunt in 2013 niet meer dan 250. Op Texel was het absolute dieptepunt minder dan 20 broedparen in 2008. Sindsdien is er sprake van enig herstel: naar schatting 78 broedparen in 2020 op het hele eiland. De tapuit is erg afhankelijk van open, droge duinen. In beschermd Natura 2000-gebied op Texel is het streven het leefgebied voor deze soort te herstellen, zodat honderd paren kunnen broeden. In 2016 werden met gericht veldwerk de aantallen, verspreiding en het broedsucces onderzocht in de Eierlandse Duinen, het grootste tapuiten-bolwerk op het eiland.

Tussen 2017-2021 werd ingezoomd op broedsucces, de conditie van opgroeiende jonge tapuiten in het nest en de vraag hoeveel jonge vogels terugkeren als broedvogel. Enerzijds bleek 2021 met 51 territoria een goed jaar, maar in 12 gevallen was er alleen een mannetje aanwezig en

bleken daar geen vrouwtjes teruggekeerd. Daardoor waren er minder broedparen en vlogen er minder jongen per broedpaar uit dan in het topjaar 2020. Volgens Smit is de verwachting dat het aantal broedende tapuiten in de Eierlandse Duinen hierdoor in 2022 lager zal uitvallen.

Beheermaatregelen

Wat ook opviel was het relatief grote aantal konijnen in 2020. Die houden het gras kort, waardoor tapuiten gemakkelijker voedsel kunnen vinden. Ook de droogte in dat jaar droeg positief bij aan het aantal broedparen. 2021 was veel natter en er had veel sterfte onder konijnen plaatsgevonden. Volgens de onderzoekers is het waarschijnlijk nodig om beheermaatregelen te nemen in het duingebied, zoals (seizoens)begrazing met paarden, schapen of geiten, of chopperen op sterk vergraste stukken. Gebeurt dat niet, dan zal de tapuit een deel van zijn leefgebied in de Eierlandse Duinen kwijtraken

Meer weten over dit en andere onderzoeken?

Kijk op npduinenvantexel.nl

FIETSRUTE LANGS VERBORGEN VOGELKIJKPUNTEN

Het eiland verkennen doe je natuurlijk het liefst op de fiets. Met de route langs deze verborgen vogelkijkplekken zie je meteen waarom Texel zo beroemd is als vogeleiland. De route start in De Koog en is ongeveer 35 km lang.

OP PAD

Verlaat het dorp aan de oostkant via het Mienterglop en het Oude Dijkje, dat daar haaks op staat. Sla bij de T-splitsing met de Nieuwlandeweg linksaf. Al snel zie je aan de rechterkant het nieuwe **Natuurcentrum De Marel** van Natuurmonumenten in het land liggen. Leuk om een kijkje te nemen en je een beetje voor te bereiden op de tocht, want de medewerkers geven hier antwoord op al je natuurvragen.

Volg hierna het fietspad langs het Kragemakerspad, dat na verschillende bochten dwars door het weidevogelgebied Waalenburg loopt. Sla linksaf op de kruising met de Staart. Ga aan het einde linksaf en volg het fietspad langs de Polderweg en de Zaandammerdijk. Voorbij het bassin van de Oosterkolk kun je linksaf een weggetje in richting hoeve Plessendaal.

Zo'n 200 meter na de parkeerplaats zie je links in het weiland een **vogelkijkhut**. Daarvoor moet je verschillende hekken door. Sluit ze achter je in verband met het vee dat hier loopt.

Vanuit de hut kijk je uit over de Westerkolk. Je ziet er onder andere diverse eendensoorten en ook kluten, grutto's, tureluurs, kemphanen en bruine kiekendieven.

HOOGWATERVLUCHTPLAATS

Fiets een klein stukje terug over de Zaandammerdijk en neem de eerste weg links, de Schorrenweg. Hierna is de tweede weg rechts de Zwinweg. Volg die tot net na de brede kreek het Buitenzwin aan de linkerkant. Sla na het huis linksaf het weggetje in naar natuurgebied **Drijvers Vogelweid De Bol**. Aan het eind van het weggetje is een uitzichtpunt op een mooie plek tussen de krekken. Je bent hier vlak bij de Waddenzee en het gebied is een hoogwatervluchtplaats voor steltlopers en eenden.

Terug bij de Zwinweg rijd je door tot de T-splitsing met de Oosterweg. Sla hier linksaf en rijd door het buurtschap Oost via de Loswal naar de Lancasterdijk. Als je rechtsaf gaat, kom je langs het bekende vogelbroedgebied het **Wagejot**. Vlak na de tweede weg rechts, Nieuweschild, ligt een interessant klein plasje, de **Minkewaal**. Net als het Wagejot ontstond dit natuurgebiedje na de aanleg van de Deltadijk in 1977. In de oude dijk is een oeverwaluwwand aangelegd, die in de broedtijd, vanaf eind april, druk bezet is. Vaak graven de **oeverwaluwen** later voor een tweede legsel zelf nog een nestgang. In het voorjaar en de zomer zijn op en om de Minkewaal onder andere grutto's, tureluurs, berg-eenden en lepelaars te zien.

DRIJVERS VOGELWEID DE BOL MET SMIENTEN, WILDE EENDEN, KLUTEN EN SCHOLEKSTERS.

DE DIJK OP

Veel fietsers zijn geneigd om hierna binnendijks door te rijden. Ga in plaats daarvan de dijk op om door het gebied **De Zandkes** te fietsen, langs het gelijknamige plasje en de **Kleiput**. Dit brakke poldertje is populair bij wad- en weidevogels.

Volg de IJsdijk tot vlak na de zijweg **Ottersaat** voor het gelijknamige natuurgebiedje. Op de eilandjes broeden visdiefjes, kluten en kokmeeuwen. In juni zijn er dan ook veel kuikens te zien. Voor wadvogels is dit gebied een hoogwatervluchtplaats.

Keer terug naar de weg **Ottersaat** en volg die tot je net na de bocht het weiland in kunt lopen naar **vogelkijkhut** Dijkmanshuizen. Die biedt zicht op plassen en weiland, waar 's zomers steltlopers zoals kemphanen, zwarte ruiters en tureluurs verblijven. De visdief broedt hier. In de winter is de slechtvalk regelmatig te zien.

Ga aan het eind van de weg rechtsaf en volg de Laagwaalderweg tot je links het fietspad van de Boerenroute op kunt. Ga bij de T-splitsing met Tienhoven rechtsaf en steek de Waalderweg over naar het Burgerdijkje.

Na de kruising met de Westerboersweg kun je rechtsaf en het fietspad langs het Waalenburgerdijkje volgen. Je komt langs het recreatieplasje de **Weegeswaal**. Steek de Nieuwlanderweg over en volg het fietspad tot aan de Pijpersdijk of fiets eerst nog even langs De Marel voor een koffiestop en het doorgeven van je waarnemingen. Ga bij de Pijpersdijk linksaf en aan het eind van de weg ben je weer terug bij het Mienterglop.

WEEGESWAAL

In vogelvlucht

VOGELS TELLEN MET EEN DRONE

Drones en de natuur, het lijkt een tegenstrijdige combinatie. Niet voor niets zijn deze onbemande luchtvaartuigjes in principe niet toegestaan in de Texelse natuurgebieden. Toch kunnen drones ook worden gebruikt ten gunste van de natuur. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer experimenteren er op het ogenblik mee om vogels te tellen zonder veel verstoring.

'Zelf het veld in gaan voor een telling kan veel verstorender zijn', zegt boswachter Jerome van Abbevé van Natuurmonumenten. 'Maar er zijn grote verschillen per diersoort en per gebied, en afhankelijk van welke drone je gebruikt. Om te zien welke decibellen vogels bijvoorbeeld kunnen verdragen in hun broedgebied hebben we meegewerkt aan een onderzoek naar de kolonie van de grote sterns in het Wagejot. Op basis van de uitkom-

sten beslissen we of en op welke manier we drones blijven inzetten.' Aan het onderzoek van Rijksuniversiteit Groningen werken onder andere Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Vogelbescherming mee. Aan de hand van de resultaten worden regels opgesteld die de provincies kunnen hanteren voor het gebruik van drones in Natura 2000-gebieden.

Volgens de eerste resultaten lijken de grote sterns in het Wagejot zich niet veel van een drone aan te trekken, terwijl kluten al snel opvliegen van hun nest en scholeksters op hoogwatervluchtplaatsen als De Schorren de drone zelfs aanvallen.

GROTE STERN MET JONG

LEPELAARS EN SCHOLEKSTERS

STERNKOLONIE OP WAGEJOT

www.boswachtersblog.nl/texel Staatsbosbeheer Texel @boswachtermariette

Meeuwen

Staatsbosbeheer werkte mee aan onderzoek in kolonies van aalscholvers, lepelaars en meeuwen. 'Het verschilt per vogel', zegt boswachter Glenn van Ginkel. 'Meeuwen zijn heel gevoelig, dat zie je al snel. Een zogenaamde steltdrone werkt bijvoorbeeld helemaal niet bij meeuwen, die hebben we snel uit de lucht gehaald. Maar dan is het nog de vraag: komt dat door het geluid, de vorm, de snelheid, de kleur?'

Hij legt uit hoe er te werk wordt gegaan bij een telling met drones: 'Zo'n drone maakt foto's die naast elkaar worden gelegd en dan kun je op kantoor gaan tellen. Je ziet zo meer nesten dan wanneer je in het veld loopt. Bij gewone tellingen moet je wel altijd een extra marge aanhouden, omdat er bijvoorbeeld een nest achter een bosje kan zitten. Niet alle vogels kun je op afstand tellen, het ligt er ook aan of ze op de grond of in het struweel broeden. Voorheen werden wel foto's gemaakt met een vliegtuig, maar een drone maakt betere foto's.' In het algemeen is het bij juist gebruik in natuurgebieden minder verstoring gevoelig, weet de boswachter. 'Maar toch, ook al blijven ze zitten, kan het misschien toch zijn dat het stress veroorzaakt. Er kan dus nog veel meer onderzocht worden.' Belangrijke overwegingen om toch voor het gebruik van drones te kiezen, is dat dit minder

verstoring oplevert dan wanneer een persoon de kolonie inloopt om te tellen. En bovendien zijn de gegevens nodig om de vogels te beschermen.

Het gebruik van dronefoto's kan soms toevallig leuke resultaten opleveren. 'Bij het tellen van lepelaars in De Muy hebben we vorig jaar bijvoorbeeld het eerste broedgeval van een grote zilverreiger op Texel vastgesteld. In 2020 was er al een gesignaleerd met nestmateriaal in zijn snavel, maar nu weten we zeker dat ze gebroed hebben', zegt Van Ginkel enthousiast.

De natuurorganisaties laten het fotograferen van kolonievogels met drones over aan gecertificeerde bedrijven. Zij hebben de kennis, die recreanten niet hebben, om broedvogels nauwelijks te verstoren. Het is bijvoorbeeld belangrijk om niet te laag te vliegen, rustig en in een vast patroon, en het opstijgen en zwenken op voldoende afstand van de kolonie te laten plaatsvinden. Van Ginkel hoopt dat de bedrijven ook snel een aparte certificering voor natuurgebieden kunnen behalen. Hij ziet nog wel meer mogelijkheden voor de inzet van drones buiten kolonies. Bijvoorbeeld om nesten van broedende vogels op te sporen. 'Met een infrarood-camera kunnen broedende eidereenden in vegetatie wel worden gevonden. De camera registreert de warmte die de eieren in het nest afgeven.'

ZELF MET EEN DRONE VLIEGEN?

In het algemeen geldt voor de Texelse natuurgebieden dat particulieren er niet met een drone mogen vliegen. Alleen professionals kunnen toestemming vragen van de terreineigenaar-beheerder, meestal Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten. Vervolgens moet ook de provincie toestemming geven. Ook de stranden en kustwateren en de Waddenzee zijn als Natura 2000-gebied in principe verboden voor drones. Bovendien is volgens de Wet natuurbescherming het vliegen met drones niet toegestaan als verstoring van dieren optreedt. Op Texel zijn daarnaast drie no-fly-zones: de zuidpunt tot en met Den Hoorn, binnen 3 kilometer van Vliegveld Texel, en bij de noordpunt boven zee van maandag tot en met vrijdag. Soms zijn er tijdelijke no-fly-zones, bijvoorbeeld bij luchtmacht-oefeningen.

Sinds 2021 gelden Europese regels voor het vliegen met drones. Zie hiervoor www.npduinenvantexel.nl

BIJZONDERE WAARNEMINGEN IN 2021

Ook in 2021 is weer een flink aantal soorten gevonden dat (nog) niet eerder op Texel is gezien of slechts sporadisch. Het ging om verschillende insectensoorten, paddenstoelen, broedvogels en planten. Volgens Mick Peerdeman, regiomoderator en validator planten op Texel voor Waarneming.nl - het platform waar bijzondere waarnemingen uit het hele land worden gemeld - is de lijst met bijzondere plantenvondsten op Texel lang. We pikten er een aantal vermeldenswaardige vondsten uit: rode dopheide, welriekende nachtorchis, tripmadam, hondskruid, kleine waterranonkel, lavendelhei, veenreukgras, zwartsteel, klein timoteegras en kalmoes.

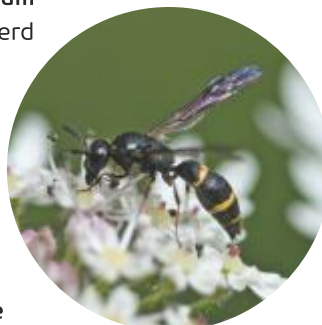
Heel bijzonder was het nestje van de **struikrietzanger** in de Eierlandse Duinen. In juni werd eerst al een zingend mannetje aangetroffen van deze zeldzame vogel en enkele weken later bleek dat hij met zijn aria succesvol een vrouwtje had aangetrokken. Het paartje voedde minstens drie jongen op. Het was voor het eerst dat de vogel in Nederland broedde.

TRIPMADAM

Bij de insecten is de ontdekking van de **Rhopalum gracile** vermeldenswaardig. Deze graafwesp werd aangetroffen bij de Korverskooi en is nieuw voor de Wadden. In dezelfde omgeving werden ook de bijensoort **kleine spitstand** en de deukmetselwesp **Symmorphus bifasciatus** aangetroffen.

DEUKMETSELWESP

Nieuw gemeld voor Texel zijn ook de paddenstoelen **veelpuntig ballonnetje** en **smalsporige moeraszwavelkop**. De millimeter kleine zwammetjes werden in De Dennen gevonden. Heel bijzonder is de aangetroffen **Haasiella ventulatissima** uit het geslacht van de prachttrechters. Van dit geslacht is in Nederland één soort bekend. Dit leek een andere soort. Uit nader onderzoek bleek dat de in Nederland bekende soort twee verschijningsvormen heeft: de vorm die het gevonden Texelse exemplaar had, was in ons land nog niet bekend.

HAASIELLA VENTULATISSIMA

NATIONALE NACHTVLINDERNACHT 2022

In de avond en nacht van 1 en 2 juli wordt in heel Nederland gekeken naar nachtvlinders tijdens de Nationale Nachtvlindernacht. Ook op Texel kun je mee op pad met nachtvlinderkenners. De activiteit is gratis en voor iedereen toegankelijk. Meer info: ivn.nl/texel.

Vogelaars en natuurliefhebbers opgelet! Op 7 en 8 mei vindt in De Cocksdorp het jaarlijkse Wadden Vogelfestival plaats. Dit vogelweekend wordt georganiseerd door Vogel informatiecentrum en Nationaal Park Duinen van Texel. Het hele weekend staat in het teken van vogels kijken voor het goede doel. Zo kun je meedoen met de Texel Big Day, aanhaken bij een vogelexcursie of aanschuiven bij een lezing. Het goede doel van dit jaar: de kustbroeders. Veel soorten, zoals de kluut en de bontbekplevier, hebben het moeilijk. De broedaantallen in het Waddengebied nemen sterk af. Het ingezamelde geld wordt ingezet voor een betere bescherming van de kustbroeders. Meer informatie vind je op waddenvogelfestival.nl.

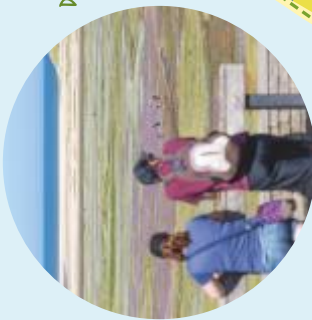
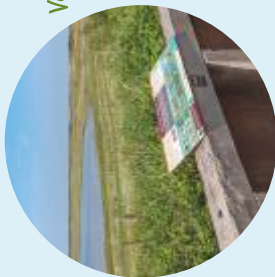
ZORGEN OM STRANDBROEDERS

Hoor je 'tjoe-wie!' als je langs het Texelse strand loopt? Dan is de bontbekplevier in de buurt. Deze strandbroeder nestelt graag op kwelders en schorren, rustige stranden en open terrein met weinig begroeiing. Het vogeltje heeft een opvallend kop- en borstpatroon, oranje-zwarte snavel en fel oranje-gele poten. Toch is hij op het schelpenstrand goed gecamoufleerd.

De bontbekplevier heeft het moeilijk in Nederland. Het aantal broedparen neemt jaarlijks af. In 2020 waren er nog maar tussen de 320 en 390 broedparen in Nederland (bron SOVON). Niet voor niets staat hij op de Rode Lijst. Ruim tien procent van de broedpopulatie broedt op Texel. Dat het niet goed gaat met de bontbekplevier komt vooral doordat het broedsucces erg laag is door verstering tijdens de broedperiode. Wandelaars hebben vaak niet door dat ze dicht langs het nest lopen.

-

Nationaal Park
Duinen van Texel

Adembenemend mooi. Ontdek het zelf.

Waddenzee

Gastheer van het Nationaal Park

Meer dan honderd Texelverhuurders, restaurateurs en andere ondernemers zijn Gastheer van Nationaal Park Duinen van Texel. Ze hebben een pittige opleiding gevolgd en weten veel van de eilandnatuur. Hun kennis en enthousiasme delen ze graag met hun gasten. Je herkent de Gastheren aan het gevelbordje van het Nationaal Park.

Vakantie bij Texel-Yurts, een bijzondere ervaring.

Beleef de verwondering

De ronde vormen maken je stil.
De vuurplek waar je kookt, geeft koesterende warmte.
Het samenzijn in één ruimte brengt je dicht bij elkaar.
Dit alles op één van de mooiste plekken van Texel aan de rand van het Nationaal Park.

Logeeradres:
Rommelpot 19, Den Hoorn
Tel. 06 30771667
texelyurts.nl

VAKANTIE IN DE TEXELSE DUINEN

Landal Sluftervallei ligt middenin de duinen nabij natuurgebied De Slufter. Het strand ligt op slechts 2 km. Geniet op het park van:

- Het overdekte zwembad
- De Brasserie met gezellige open haard
- Bowlingbanen
- Midgetgolfbaan
- Diverse speel- en sportvelden

Er zijn 60 campingplaatsen, 4-persoons stacaravans, bungalows voor 4 tot 24 personen en 4 compleet ingerichte safaritenten.

Reserveren? Kijk op landal.nl/sluftervallei

Landal Sluftervallei
Krimweg 102 - 1795 LS De Cocksdorp

NATUURSTRUÛNEN MET TXGIDS

Als je echt Texel wilt ontdekken, trek je de natuur in met Txgids!

Doen en genieten, verwonderen en beleven. Jouw interesses én wat de natuur ons geeft, krijgen de volle aandacht. Betaalbare excursies voor gezin, schoolklas en bedrijf. Natuurstruïnen op Texel is ook: Wadexcursies, Dorpsrondleidingen en W02-tochten.

www.txgids.nl
Tel 06 - 1327 1120
info@txgids.nl

Welkom in de Windroos

Bij het Nationaal Park, langs wandelpad 't Alloo, ligt het Maartenhuis, woon- en werkgemeenschap voor mensen met een beperking.

Eetwinkel & schenkerij De Windroos is geopend van woensdag t/m vrijdag en in mei t/m half oktober ook op dinsdag voor biologische koffie en thee, taart, lunch, ambachtsproducten, groenten, eieren, kaas en zuivel, vlees van eigen boerderij, kunstverkoop.

Op dinsdagmiddag vanaf 17 mei t/m 6 september gezellige markt! Met eigen producten, demonstraties en openstelling moestuin en boerderij. IMKEREXCURSIE: reserveren via www.bijenraadssel.nl of tel. 06 50671046.

WINDROOS
eetwinkel & schenkerij

Ruijslaan 81, De Koog
Tel. 0222 744210
maartenhuis.nl/windroos

Maak kennis met ons animatie-programma

Het blijft genieten, kamperen midden in de Texelse natuur. Ontbijten met het gefluit van de vogeltjes of in slaap vallen met het ritselen van bladeren in de wind. Dat is 't Woutershok, de enige charmecamping van Texel. Een bijzondere plek voor mensen die rust en natuur hoog in het vaandel hebben staan. Nieuwsgierig geworden? Ga dan naar woutershok.nl

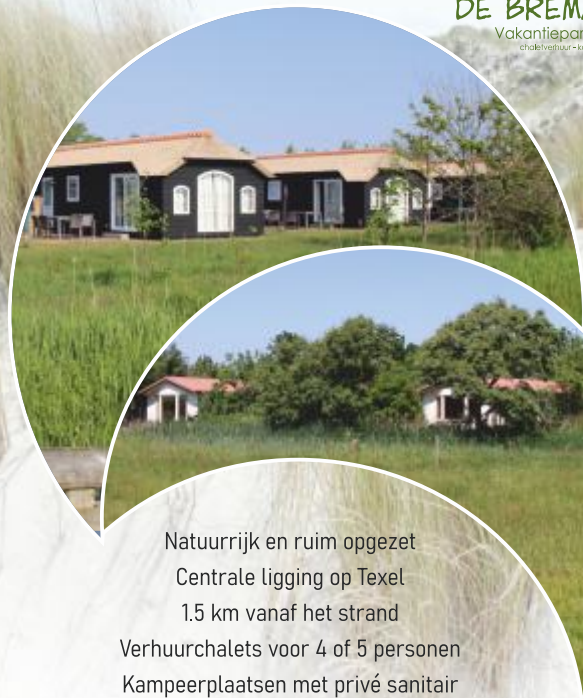
't Woutershok
Kamperen in de Texelse natuur

Reserveer nu uw plekje op woutershok.nl

Rozendijk 38, Den Burg, (0222) 31 30 80

DE BREMAKKER
Vakantiepark-Texel
chaletverhuur - kamperen

Natuurrijk en ruim opgezet
Centrale ligging op Texel
1.5 km vanaf het strand
Verhuur chalets voor 4 of 5 personen
Kampeerplaatsen met privé sanitair
Eetcafé, wasserette, sportveld en speeltuintjes
Fietsen te huur

Tempelierweg 40, 1791 NS den Burg, www.bremakker.nl

BONTE BELEVENIS WINKEL & SLIJTERIJ

UNIEKE (H)EERLIJKE TEXELSE
HANDGEMAAKTE
UISGESTOOKTE
PRODUCTEN, ZOALS:
WHISKY LIKEUREN & BITTERS
BOEIENDE BIEREN
SCHAPENKAARSEN
BAD & DOUCHE, SHAMPOO, BODY LOTION, ZEPEN,
HUIDOLIE, SHAMPOO-BAR, BADTHEE,
BRUISSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSBALLEN
NOGA lolly **SNOEPJES**

ROMMELPOT 11, 1797 RN DEN HOORN
GEOPEND OP: DINSDAG, WOENSDAG,
DONDERDAG EN ZATERDAG
SCAN HIER VOOR DE
ACTUELE OPENINGSTIJDEN

LAND GOED **DE BONTE BELEVENIS** .NL

GRASLANDBEHEER

Elk gebied is maatwerk

Wie denkt dat een natuurgebied beheeren een kwestie is van alles maar laten groeien, heeft het mis. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer doen er samen met hun pachters alles aan om vogels en zeldzame planten de beste kansen te bieden in hun gebieden.

Waalenburg is een vochtig weidegebied van 500 hectare waar bedreigde vogels als de grutto zich helemaal happy voelen. Het zomerse geluid van de veldleeuweriken is in grote delen van het land verstomd, maar in Waalenburg broeden nog bijna 150 paartjes tussen orchideeën en andere zeldzame planten zoals addertong en ratelaar.

'Heel belangrijk is dat de graslanden pas laat worden gemaaid. Na het broedseizoen', vertelt boswachter Loran Tinga van Natuurmonumenten. Voordat de boer begint te maaien, wordt bovendien gecontroleerd of er nog nesten zijn, zodat hij daar rekening mee kan houden.

Brede stroken blijven ongemaaid. Daarin kunnen de vogels zich ver-

schuilen voor roofvogels en insecten kunnen er in overwinteren. Pas na het broedseizoen en als er gehooit is, nemen de schapen en koeien van de pachters weer bezit van Waalenburg.

Staatsbosbeheer maait zelf heel vroeg in het najaar. In verpachte gebieden waar vee wordt ingezet, gebeurt dat ook pas na het broedseizoen en worden stukken afgezet om bijzondere planten te beschermen. Op de Hoge Berg loopt een proef met het laten staan van stroken grasland en dat blijkt gunstig voor insecten en de biodiversiteit. 'We zijn ook steeds meer bezig met sinusmaaien', vertelt boswachter

Glenn van Ginkel. 'Hierbij wordt slingerend en in fasen gemaaid. Zo is er altijd voedsel voor insecten en vogels, en krijgen planten de kans zichzelf uit te zaaien. Het biedt insecten tevens plekken om eieren af te zetten. Door in lagen te maaien is er diversiteit in hoogte, zoals bijvoorbeeld langs het beekje de Tureluur in De Dennen.'

Elk gebied is maatwerk, zegt de boswachter. 'Bij Dorpzicht zorgen we dat er vee in de buurt van de weidevogels loopt omdat de mest insecten aantrekt. In het botanische deel van de Hanenplas lopen geen koeien totdat de planten zich hebben uitgezaaid. In duingebieden als De Geul lopen het hele jaar paarden en koeien om vergrassing tegen te gaan.'

WAALENBURG

RATELAAR

Schaapherder

De Texelse schaapherder Daphne Hogeweg begraast met haar kudde verschillende natuurgebieden van Staatsbos-beheer op het eiland. 'We grazen in de duinen zodat daar een korte vegetatie ontstaat, want konijnen eten geen lang gras. Het doel is dat zij het verder bijhouden. Meer konijnen betekent een betere biotoop voor onder andere tapuiten. We gaan ook de vergrassing tegen, waardoor duineigen soorten, die minder snel groeien, de kans krijgen zich te ontwikkelen.'

De kudde wordt jaarrond ingezet over het hele eiland. Steeds ergens anders. 'In de zomer staan we onder andere op de heide, net na de bloei, om te voorkomen

dat het gras hier toeneemt. Ik doe ook nabeheer op stukken die geplagd zijn. Dan groeien er eerst stikstofminnende planten zoals gras, bramen en kruipwilg, die door de schapen worden weggegeten', vertelt Daphne. Ze heeft verschillende heideschapenrassen. 'Sommige eten het liefst jonge boompjes en struiken, andere eten aan de grond en samen vormen ze een ideale combinatie voor de duinen.'

DAPHNE HOGEWEG

LORAN TINGA

DIRK ROEPER

Natuurboerderij

Dirk en Mariët Roeper runnen in Waalenburg biologische natuur- en zorgboerderij Plassendaal. Dirk is er geboren en getogen, en nam de liefde voor weidevogels over van zijn vader. 'Zonder boeren is het lastig om natuur te beheren. Er is onder andere mest nodig om weidevogelbeheer mogelijk te maken', zegt hij. 'Wij proberen een kringloop te realiseren. In de potstal krijgen de koeien zoveel mogelijk maaisel van onze eigen gronden om op te liggen. Zo ontstaat ruige mest, die heel goed is voor het bodemleven, en dat is weer belangrijk als voedsel voor de weidevogels. De omstandigheden voor bedreigde

planten als orchideeën, ogentroost en echte koekoeksbloem worden zo ook steeds beter.' Bloeiende planten trekken insecten aan, die nodig zijn voor de pullen van de weidevogels. Zij hebben diverse vegetatie nodig. Daarin zijn ook muizen beschikbaar voor roofvogels, die dan minder pullen eten. Zo ontstaat door ruige mest een evenwicht. Ter vergelijking: drijfmest veroorzaakt een groeiexplosie van hoogproductieve grassen, waarin de pullen van weidevogels zich niet kunnen redden.

Weidevogels houden van rust en daarom mogen de Limousinkoeien en hun kalveren in het voorjaar alleen op de percelen rond de boerderij lopen. Vanaf half juni zijn de meeste nesten uitgevlogen en komen ook andere percelen voor hen vrij. 'De koeien halen het lekkere eraf en dan kan er gemaaid worden', zegt Dirk. 'Vooraf kijk ik waar de pullen en jonge haasjes zitten. Zelfs kikkers en muizen red ik', zegt hij met zelfspot. 'Ik maai ook in mozaïek, een deel laat ik staan. Pas half september ben ik klaar.'

ZO ERVAAR JE PAS ECHT DE VRIJHEID VAN TEXEL!

Ze zijn zeldzaam. De plekken waar je nog écht in alle rust kunt genieten van de natuur. Opstaan met alleen het vrolijke gezang van vogels en de wind die door de boomtoppen ruist. Zelfs op natuureiland Texel moet je er goed naar zoeken. 't Woutershok biedt je die plek en de vrijheid om op je eigen manier vakantie te vieren in een fantastische omgeving. Kom genieten in onze luxe lodges in het hart van de Texelse natuur!

Ultieme Vrijheid

Op 't Woutershok willen we graag dat jij je thuis voelt en de vrijheid hebt om vakantie te vieren zoals jij dat wilt. Daarom kun je bij ons op verschillende manieren van de omgeving genieten. Je bent welkom met je toercaravan of je kunt kiezen voor een van onze ingerichte tenten. In 2021 hebben we het begrip vrijheid een gezicht gegeven: een deel van ons terrein hebben we nog natuurlijker gemaakt. Met glooiingen, een kabbelend stroompje en ontelbare wilde bloemen. Dit deel hebben we de Vrijheid genoemd. In een van de luxe lodges op dit terrein beleef jij je droomvakantie. Met z'n tweeën in een comfort-lodge of met het gezin in een family-lodge.

Wat hoor ik daar?

Lekker ontbijten op je veranda of ongestoord in bad met vrij uitzicht op de natuur achter de lodge. Heerlijk genieten van de geluiden uit de natuur. Hoor je de grote bonte specht die vrolijk op een boomstam tikt? En hoor

je het winterkoninkje zingen en de baltsende houtsnip? De lodges zijn zo gesitueerd dat je volledige privacy hebt. En is het 's avonds wat frisser? Dan steek je gewoon de pelletkachel in de leefruimte aan. Want ook dat maakt de lodges op 't Woutershok zo bijzonder: je verblijft op een unieke locatie in de natuur, met alle luxe en comfort bij de hand.

Enthousiast geworden? Boek nu je droomvakantie op 't Woutershok! De voorpret begint al op onze website: woutershok.nl/lodges

't Woutershok ligt midden in het bos, in het hart van het Nationaal Park. Het bedrijf bestaat sinds 1963, toen Staatsbosbeheer het bosveld bestempelde als kampeerterrein. Het bedrijf groeide mee met de veranderende eisen en wensen van de tijd. Eén ding bleef onveranderd: de connectie met de natuurlijke omgeving. Eigenaar Ricardo de Graaf maakt bij alles wat hij bedenkt de terugvertaling naar de natuur. Daardoor blijft 't Woutershok een unieke, natuurlijke plek op Texel.

Rozendijk 38, Den Burg
Telefoon 0222 31 30 80
woutershok.nl

ZWERFVUILSLACHTOFFERS

Best gek eigenlijk: niemand wil een zeehond langzaam laten stikken, een walvis verdrinken of een vogel uithongeren. Toch zorgen wij ervoor dat dit gebeurt, doordat we afval laten slingeren of achteloos op de grond gooien. Als je weet wat het gevolg kan zijn, dan doe je dat toch niet?

De problemen die zwerfvuil veroorzaken zijn legio. Bij Ecomare zijn er volop voorbeelden van te zien in de tentoonstellingen. Bovendien komen er geregeld dieren in de vogel- en zeehondenopvang terecht, die het slachtoffer zijn geworden van afval. Dat varieert van een zeehond met een visnet om zijn nek tot een meeuw waarvan de poten verstrikt zijn in ballonlinten.

Ook zeevogels die in een olievlek terecht zijn gekomen, horen tot de categorie zwerfvuilslachtoffers. Wat in de opvang terecht komt, is maar het topje van de ijsberg. De meeste zwerfvuilslachtoffers sterven een langzame dood in de natuur.

Walvis in de touwen

Vistuig is een groot probleem voor zeedieren. Vissers verliezen soms een stuk van hun net doordat het ergens achter blijft haken. In zo'n 'spooknet' kunnen zeezoogdieren,

vogels en vissen makkelijk de dood vinden. Zelfs grote walvissen kunnen erin verstrikt raken! Een voorbeeld van zo'n slachtoffer is de bultrug waarvan het skelet te zien is in de Walviszaal van Ecomare. Deze walvis was nog jong toen hij in een gesloten ring van touw zwom. Naarmate hij groeide, kwam het touw steeds strakker om zijn hals te zitten, tot hij uiteindelijk stikte. Dit soort slachtoffers komen ook bijna elk jaar wel in de zeehondenopvang van Ecomare terecht. Zeehonden met diepe wonden, door touw, net of strip dat vaak diep in het vlees is gesneden. Als ze geluk hebben, worden ze op tijd gevonden en kan het worden verwijderd. In het beste geval levert het dan alleen een levenslang litteken op.

Op de operatietafel

In de tentoonstelling Waddenstad bij Ecomare is een dokterspraktijk

nagebootst. De 'patiënten' zijn vogels; voorbeelden van zwerfvuilslachtoffers. Op de 'operatietafel' ligt een noordse stormvogel. Veel zeevogels eten stukken plastic die in zee drijven, maar de meeste spugen het vervolgens weer uit. Zo niet de noordse stormvogel. Bij deze vogel hoopt het plastic op in zijn maag. Hoe meer plastic daar zit, hoe minder vis er nog bij past. Bovendien voelt de vogel geen honger met een maag vol plastic. Het gevolg: dood door verhongering. Onderzoekers gebruiken de maaginhoud van dode stormvogels als maat voor de vervuiling op zee.

Touwtjes, linten, plastic, blik, peuken, alles kan onbedoeld leed veroorzaken. Dus neem je eigen afval mee en raap af en toe eens iets op. Je voorkomt er misschien wel de dood van een dier mee! Tijdens een bezoek aan Ecomare kun je meer over dit onderwerp te weten komen.

TEXEL ONTDEKKEN MET JE HOND

Texel is een fijn eiland om samen met je hond te ontdekken. Waar jij mag wandelen, mag jouw trouwe viervoeter mee. Met deze flyer informeren we je over de aanlijnregels voor honden.

Naar het strand

Je hond mag ook mee naar het strand. Op de bewaakte strandgedeelten en naaktstranden geldt een aanlijnplicht. Buiten het broedseizoen mag hij op bepaalde strandgedeelten los lopen. Bekijk de gebieden op de kaart.

Met je hond het bos in

In de Texelse bossen De Dennen en het Krimbos mogen honden los lopen. Op de speelplaatsen, speelweides en in de gebieden met vee of grote grazers, zoals Schotse Hooglanders, geldt een aanlijnplicht.

Wandelen rond de weilanden

Het komt op Texel regelmatig voor dat honden achter schapen aangaan. Die schrikken, slaan op de vlucht, kunnen in een sloot belanden en verdrinken. Ook komt het voor dat een hond een schaap doodblijt. Houd je hond daarom op wandelpaden in landbouwgebieden altijd aan de lijn.

Bescherm de vogels

Texel is het vogeleiland bij uitstek. Als vogels voor een hond op de vlucht slaan en hun nest verlaten, zijn de eieren of jonge kuikens een gemakkelijke prooi voor roofdieren. De vogels kunnen het gebied zelfs als gevaarlijk ervaren, waardoor ze besluiten er het volgende seizoen niet meer te broeden. Door je hond op de bepaalde gebieden aan te lijnen, behouden we Texel als vogeleiland.

Voor meer informatie ga naar www.texel.net/honden

Hondenpoep

Ruim hondenpoep altijd op en gooi het zakje in een afvalbak.

Katten op Texel

Op Texel broeden veel vogels. Verwilderde katten richten veel schade aan. Help dit probleem te voorkomen. Voer geen katten van anderen en houd je kat 's nachts binnen.

- Op openbare wegen en paden honden jaarrond aan de lijn
- Honden aan de lijn: 1 maart - 1 september (broedseizoen)
- Aanlijnen op de bewaakte strandgedeelten als dit op de borden staat aangegeven

De flyer is een coproductie van Gemeente Texel, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, VVV Texel en Nationaal Park Duinen van Texel

Gemeente Texel

.txl

Natuurmonumenten

texel
hier vind je meer

Nationaal Park
Duinen van Texel

MET JE HOND HET EILAND ROND

Texel is niet alleen leuk voor mensen, maar ook voor honden! Lekker over het uitgestrekte Noordzeestrand rennen en snuffelend de mooie duin- en bospaden door. Op het onbewaakte strand, tussen De Hors en de vuurtoren, mag je hond het hele jaar door loslopen, en op verschillende plekken in het Nationaal Park mag je viervoeter een deel van het jaar los. Dat hangt samen met het broedseizoen, waarin we de broedvogels zo min mogelijk willen verstoren, en het toeristisch hoogseizoen, als de bewaakte stranden weer het domein zijn van zonnende badgasten. En denk ook aan de vele schapen en de grote grazers die op het eiland rondlopen. In de flyer 'Texel ontdekken met je hond' zie je direct waar en wanneer je de hond moet aanlijnen. De hondenflyer is gratis verkrijgbaar bij o.m. VVV Texel in Den Burg.

Extra aandacht voor rugstreeppad en grijze duinen

GESLAAGDE TRANSPLANTATIE BESCHERMDE DUINBEGROEIING

Als je werkzaamheden wilt uitvoeren in beschermde natuur, komt daar nogal wat bij kijken. Hoe kwetsbaar is het landschap ter plaatse en welke zeldzame dieren en planten komen er voor? Bij het vernieuwen van het fietspad langs de Zanddijk moest de gemeente Texel met heel wat factoren rekening houden. Dat leidde uiteindelijk tot een mooie primeur: de succesvolle transplantatie van kwetsbaar grijs duingebied naar een andere locatie.

Voor werkzaamheden in een Natura 2000-gebied met beschermd habitat, zoals de grijze duinen in Eierland (onderdeel van het Nationaal Park), is ontheffing nodig op grond van de Wet natuurbescherming. 'Daarvoor moesten wij onderzoek laten uitvoeren naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren en mogelijke verstoring door de werkzaamheden', vertelt projectleider Piet Conijn. Over een lengte van 7,3 kilometer werd het in slechte staat verkerende fietspad tussen De Koog en De Cocksdorp verbreed en maakte asfalt plaats voor beton.

De gemeente Texel schakelde voor onderzoek en begeleiding Martin de Jong in, eigenaar van ecologisch adviesbureau Noordkop Groen, en goed bekend met beschermde locaties en soorten op het eiland. 'Grijze duinen zijn kwetsbaar en worden extra beschermd. We hebben bij dit werk onderzocht welke maatregelen nodig waren om het gebied, en de beschermde soorten die er voorkomen, te beschermen.'

FIETSPAD DOOR DE EIERLANDSE DUINEN

Compensatie

Het nieuwe fietspad werd breder dan het oude pad. Daardoor was compensatie nodig: er moest net zoveel natuur terugkomen als er was weggehaald. 'We hebben 166 vierkante meter duinvegetatie moeten afplaggen voor de aanleg, maar er is 1448 vierkante meter oud asfalt weggehaald. Die ruimte is ter compensatie teruggegeven aan de natuur', vertelt Conijn.

Martin de Jong zag mogelijkheden om de kale, zandige vlakte van het oude fietspad te transformeren in waardevolle natuur. 'Op die plek hebben we de afgeplagde begroeiing aangebracht, zodat ook daar waardevol grijs duin kan ontstaan.' De transplantatie is succesvol. 'De plaggen slaan goed aan en de vegetatie groeit sneller dan gedacht. Het breidt zelfs al uit!' Om de constructie mogelijk te maken, was flink wat ambtelijke creativiteit nodig en medewerking van de provincie.

Rugstreeppad

Een ander 'zorgenkindje' bij het werk was de rugstreeppad. Deze beschermde soort komt volop voor in de Eierlandse Duinen. 'We moesten voorkomen dat de padden een overwinteringsplek zouden zoeken in het werkgebied. Vooraf hebben we over een lengte van 750 meter het duin met gaas afgedekt, zodat ze op zoek moesten naar een andere plek.'

De gemeente is er scherp op dat de natuur zo min mogelijk lijdt onder werkzaamheden. 'Gezamenlijk moeten we ons unieke eiland beschermen en de natuurwaarden goed blijven monitoren.'

UITLEGGEN PLAGGEN

AANSLAAN PLAGGEN

Historische schilderijen geven richting aan toekomstig beheer Texel door de ogen van kunstschilder Piet van Boxel

In 1936 kwam portretschilder Piet van Boxel naar Texel. Hij was dienstweigeraar en kwam vervangende dienstplicht doen bij Staatsbosbeheer, waar hij kon kiezen uit houthakken of de natuur schilderen. Die keus was snel gemaakt. Hij maakte zes grote olieverfschilderijen. Het is interessant om te zien hoe het Texelse landschap in 85 jaar is veranderd, of juist niet.

'Het zijn enorme doeken, je hebt gelijk een muur vol', zegt boswachter Erik van der Spek. In het kantoor van Staatsbosbeheer in Den Burg hangen er drie. 'Mooi, maar ook waardevol: je ziet erop hoe het toen was. Die informatie gebruiken we nog steeds bij het nadenken over terreinbeheer. Het kan een richting zijn waarin je aanpassingen wilt doen.'

Op het schilderij van de **Westerduinen** zijn stuifduinen te zien. 'We zijn nu weer bezig met dynamisering van de duinen, samen met het hoogheemraadschap', vertelt Van der Spek. 'We willen kerven gaan maken om zo'n landschap terug te krijgen. Om te beginnen in de Bleekersvallei. Als vroeger door kustafslag de hele zeereep ging stuiven, werden bulldozers ingezet om met zand vanaf het strand een zandige dijk op te werpen, die met helmgras werd beplant. Dankzij de zandsuppleties blijft de zeereep op zijn plaats. Inmiddels weten we dat kerven in de zeereep veel beter zijn voor de natuur en de waterveiligheid. Het zand verplaatst zich deels naar achteren en verdwijnt met storm niet in zee, omdat de wind in de kerf aan kracht verliest.'

Meeuwenkolonie

Vanaf welke plek Piet van Boxel de meeuwenkolonie in de Westerduinen of Bleekersvallei precies heeft vastgelegd, is lastig vast te stellen. Bij het **Loodsmansduin** is dat juist heel makkelijk. De veranderingen zijn vooral dat er twee bunkers zijn gebouwd: vlak voor de oorlog is er een Nederlandse commandopost neergezet en iets lager staat een Duitse bunker. Boeren laten er geen schapen meer lopen, maar mede dankzij andere grazers die sindsdien worden ingezet, is er niet veel veranderd aan het landschap.

Bij de Bleekersvallei is dat wel het geval. Rechtsachter op het schilderij is nu een berkenbos ontstaan langs de Moksloot en in de noordhoek begint bosvorming met meidoorns. 'Het zal daar veel kaler zijn geweest dan nu. Om de hei te behouden, wordt de begroeiing gechopperd, dat is iets tussen maaien en plaggen in', legt de boswachter uit. 'Door de kerven komt er straks vers zand het gebied in, waardoor de natuur zich verjongt.'

Bosvorming

Grote veranderingen zijn te zien als je de huidige natuur vergelijkt met de schilderijen van de Muyplas en de Geulplas. De vroegere rietkragen zijn grotendeels veranderd in wilgenstruweel. 'Dat is vrij recent gebeurd. Die ecologische verandering hoort erbij. Die willen we niet of nauwelijks terugzetten. Door bosvorming verdwijnen wel de bijzondere planten uit de duinen. Eerst verschijnen er bosrandvogeltjes, maar dat worden er minder als de bosjes aan elkaar groeien. Aan de andere kant komen er daardoor wel bijzondere paddenstoelen. Het is oerbos in ontwikkeling. Op deze plekken laten we dit doorgaan, ook deze natuur verdient een plaats.'

Op het schilderij van **De Slufter** staat het water nog tegen het Slufterdijkje. Dat gedeelte is intussen grotendeels begroeid, onder meer met riet. Als er nu zoveel water staat, valt dat nauwelijks op tussen alle begroeiing. Het water staat tegenwoordig waarschijnlijk iets lager, doordat de bodem omhoogkomt. Slibdeeltjes bezinken en er ontstaat humus, dat naar het vloedmerk spoelt, het hoogste punt dat het zeewater kan bereiken. Kwelders kunnen dus meegroeien met de zeespiegelstijging.

De zes Texelse natuurschilderijen van Pieter van Boxel zijn, na een omweg via het vroegere museum van Staatsbosbeheer in Utrecht, terug op Texel. Ze waren opgedoken in de kelder van onderzoeksinstituut Imares. Staatsbosbeheer op Texel wilde ze graag restaureren en dat lukte met hulp van lokale sponsors. Het schilderij van de Westerdunnen verhuisde met Imares, dat nu Wageningen Marine Research heet, naar Den Helder. Andere werken sieren de kantoren van de sponsors. Twee schilderijen zijn te zien op openbaar toegankelijke plaatsen: bij restaurant Catharinahoeve aan de rand van de Dennen en in de hal van aannemingsbedrijf Tatenhove in Oudeschild.

Texel echt leven kennen? **GA MEE OP EXCURSIE!**

Texel is bekend om zijn prachtige natuurgebieden (wel 40!) en grote variatie in vogelsoorten. Maar hoe bijzonder het eiland is en waar je het best vogels kunt kijken, met de grootste kans op een bijzondere waarneming, ontdek je pas echt tijdens een excursie met een natuur- of vogelgids! Trek eropuit, laat je verrassen en beleef de Texelse natuur!

Het liefst kies je natuurlijk voor een bijzondere excursie. Een leuke ervaring met een kleine groep of je eigen gezelschap. En met een gids die veel weet en dat op een leuke manier kan overbrengen. Iemand met passie voor de natuur en/of vogels, die graag jouw vragen beantwoordt. Bij Klaas de Jong, Marcel Wijnalda en Jos van den Berg is dat zeker het geval. Zij staan te popelen om jou mee het veld in te nemen!

Texelse Vogelsafari's

Klaas de Jong van Calidris organiseert niet zomaar een vogelexcursie, hij neemt je mee op vogelsafari! Deelnemers worden bij hun accommodatie of de TESO-boot opgepikt met de herkenbare Vogelsafaribus voor een vogelavontuur van een (halve) dag. Afhankelijk van o.a. jouw voorkeuren, tijd van het jaar en de plek waar bijzondere soorten zitten, neemt Klaas je mee naar de mooiste plekken in de Texelse natuur en verrassende vogelhotspots. De groepsgrootte is maximaal acht personen (meer kunnen er niet in de bus). Onderweg kun je gratis gebruikmaken van verrekijkers en een telescoop.

CALIDRIS VOGELSAFARI'S

 vogelsoptexel.nl
Klaas de Jong
Tel. 06-21809865
Info@vogelsoptexel.nl

Ga mee op Natuurstruûn

Of je nu meer houdt van strand, zee en wad of liever de duinen of het bos intrekt: met gids Marcel Wijnalda van Txgids wordt het altijd leuk en afwisselend! Geen excursie is bij deze natuurkenner hetzelfde. Gepassioneerd en enthousiast vertelt hij van alles over de omgeving en geeft hij je leuke weetjes mee. Tijdens de excursie gaat Marcel vooral in op wat er onderweg te zien is. En natuurlijk hoef je niet alleen braaf te luisteren! Bij de Natuurstruûns van Txgids draait het om plezier, ervaring, beleven en ontdekken. Marcel geeft privé-excursies en rondleidingen voor groepen.

TXGIDS

 txgids.nl
Marcel Wijnalda
Tel. 06-13271120
info@txgids.nl

Exclusieve natuur- en vogelbeleving

Vogelkenner en fotograaf Jos van den Berg van Birding Texel doet niets liever dan bezig zijn met vogels. Tijdens zijn excursies, geschikt voor beginnende en gevorderde vogelaars, komen o.a. de soorten aan bod in een gebied. Waaraan herken je die en welk geluid hoort erbij? Jos vertelt het je graag. En natuurlijk is er ook oog voor de prachtige omgeving. Jos neemt je mee naar bekende en minder bekende plekken. Afhankelijk van je voorkeuren, kun je bij Birding Texel inschrijven voor gebiedsgerichte excursies, o.a. De Slufter, zuidpunt van Texel, Waddenzeekust of maatwerk. Verrekijkers zijn gratis te leen.

BIRDING TEXEL

 birdingtexel.com
Jos van den Berg
Tel. 06-22494483
birdingtexel@gmail.com

Nieuwe boswachters bij Staatsbosbeheer

Het team van Staatsbosbeheer Texel is volop in beweging. Teamleider Paul Rutten is opgevolgd door **Kees Hin**, tot voor kort werkzaam bij de gemeente Arnhem als hoofd Bossen en Parken. Hin groeide op Texel op in Den Hoorn en keert dus terug op zijn geboorte-eiland. Een vertrouwd gezicht in het groene pak, Erik van der Spek, gaat na 44 jaar met pensioen (lees het interview met hem op pagina 14). Zijn functie als boswachter ecologie is ingevuld door **Thomas van der Es**, die eerder werkzaam was als boswachter publiek en ecologie in de Biesbosch. Het gezicht naar buiten van het Texelse SBB-team, Anna Sprenkeling, wordt recruiter binnen Staatsbosbeheer. De nieuwe boswachter publiek is **Mariette Smit**. De Texelse was jarenlang hoofd dierv verzorging bij Ecomare. In haar blog houdt ze je op de hoogte van leuke nieuwtjes en wetenswaardigheden over de Texelse natuur: boswachtersblog.nl/texel

KEES HIN

THOMAS VAN DER ES

MARIETTE SMIT

AANGESPOELD

Voor Nederland zeldzame soorten komen soms op een bijzondere manier op Texel terecht. Dat gebeurde bijvoorbeeld met een **zwaluwvleugel** (*Pteridroma hirundo*). Het schelpdier zat op een viskist die op het Texelse strand aanspoelde. De soort hoort niet thuis in de Noordzee. Ze leven normaal gesproken in de Middellandse Zee en in de Atlantische Oceaan tot aan het Kanaal. Het is pas de tweede keer dat er in Nederland een zwaluwvleugel is aangetroffen. De bijzondere schelp is overgedragen aan Naturalis.

ONTDEK DE VELDNAMEN OP DE HOGE BERG

Landschapsreservaat de Hoge Berg is een van de parels van Texel. Een heerlijk gebied om te wandelen of te fietsen en te genieten van het prachtige cultuurhistorische landschap. Nog leuker wordt dat als je de QR-codes scant op de hekken langs de weg! Ze nemen je mee in de geschiedenis van oude veldnamen. In de 18e eeuw ontstonden in het gebied perceel-scheidingen. Om al die stukjes land te kunnen onderscheiden, kregen ze een eigen veldnaam. Na de invoering van het Kadaster in 1832 werden de namen overbodig. Toch bleven ze in gebruik, omdat ze eenvoudiger te onthouden waren dan de lange kadastrale nummers. De betekenis ligt soms voor de hand, maar soms ook helemaal niet. Want weet jij waar 'Het Onganse' vandaan komt? Scan de codes in het gebied en ontdek het zelf! Meer achtergrondinfo vind je op hogebergtexel.nl

NAAR BUITEN

Ga met de gids mee naar buiten!

Het Nationaal Park en de natuur van Texel nodigen uit tot allerlei buitenactiviteiten. Wandelen, fietsen, vogels kijken, bloemen ruiken, genieten, spelen en ontdekken. Je kunt het zelf doen, maar je kunt ook eens met een gids de natuur in. Voeg een extra dimensie toe aan je vakantie op Texel en ga mee op excursie! Op deze en de volgende bladzijden staan een aantal excursies uitgelicht. Op de bijgeplaatste QR-code kom je meteen op de webpagina met meer informatie. Daar kun je in de meeste gevallen ook direct je excursie boeken.

SLUFTERBELEVENIS

De Slufter is een van de meest bekende natuurgebieden van Texel. Er groeien allerlei bijzondere planten die tegen zout water kunnen. Het familieprogramma Slufterbelevens is een ontdekkingstocht waarin al je zintuigen meedoen: ruik, proef, hoor, voel en kijk. Leuke bijkomstigheid: in De Slufter hoef je niet op de paden te blijven! Wie durft er van het hoge duin te springen? En wat vang jij met het duwnetje in de kreek? Slufterbelevens is een actief programma voor gezinnen met kinderen vanaf 5 jaar.

Struinen langs MOKBAAI en GEUL

Op de zuidpunt van Texel vind je een gevarieerd landschap met duinen, meertjes, wad, kwelder en strand. Een deel van het gebied is afgesloten, maar met de gids van Staatsbosbeheer mag je er wél in! In het voorjaar zie je er broedende aalscholvers, meeuwen en lepelaars. Bij laagwater zoeken de wadvogels voedsel in de Mokbaai, in het riet zingen zangvogels. De tocht gaat langs de kwelder, door de duinen en langs de plassen in De Geul. De gids vertelt over alles wat er te zien is en geeft achtergrondinformatie. Deze excursie is elk jaargetijde weer anders. Deelname is vanaf 8 jaar.

VOGELS KIJKEN met het Vogelinformatiecentrum

Wil je vogels leren herkennen of op een laagdrempelige manier kennismaken met het kijken naar vogels? Dan ben je bij het Vogelinformatiecentrum in De Cocksdorp aan het juiste adres. Het jaarrond kun je er wekelijks meerdere vogelexcursies boeken. Je kunt kiezen uit een twee uur durende vogelherkenningsexcursie, een excursie per minibus en de Swarovski Voegelexcursie XL. Deze laatste is een wandelexcursie van drie uur.

Alle vogelexcursies worden begeleid door een ervaren vogelgids. Doel is om zoveel mogelijk verschillende vogelsoorten te leren herkennen op zicht en geluid. Een goede verrekijker is daarbij onmisbaar. Heb je die zelf niet, dan krijg je er gratis een mee van het Vogelinformatiecentrum. Na afloop vul je samen met de gids een lijst in van de vogelsoorten die je onderweg gezien hebt, onder het genot van een kop koffie of thee.

De inkomsten van deze vogelexcursies worden gebruikt om het aantal vogelkijkpunten op Texel te vergroten en te onderhouden.

ORCHIDEEËN en WEIDEVOGELS in Waalenburg

Ga mee bloemen en vogels kijken in natuurgebied Waalenburg, een bijzondere polder midden op Texel. In dit bonte bloemenparadijs zingt de veldleeuwerik je toe en broeden allerlei weidevogels. Het is een rustgebied, waar je onder leiding van de boswachter doorheen mag lopen. Maak kennis met de vele soorten planten en bloemen en de vogels van het gebied. Van orchideeën tot grutto's, van reukgras tot kieviten.

BUNKERS, bronnen van verhalen

Texel was in de Tweede Wereldoorlog een belangrijke schakel in de Atlantikwall, de kustverdedigingslinie van nazi-Duitsland. In korte tijd verrees op het eiland minstens 510 bunkers. De bossen en duinen stonden er vol mee! Nog steeds zijn op veel plekken in het Nationaal Park Duinen van Texel (delen van) bunkers te vinden.

De bunkers zijn de overblijfselen van een belangrijk stuk geschiedenis en geven aanleiding tot veel verhalen. Verhalen die nu nog verteld kunnen worden door mensen die het zelf hebben meegemaakt. Van zestien Texelaars is een verhaal te beluisteren bij de grote bunker van Loodsmansduin. De verhalen gaan over ervaringen als kind in de oorlog, over vondsten bij het schatzoeken of over de rol van de bunkers in het leven van de Texelaars van toen. Zo ontdek je dat na de oorlog de bunkers bij Den Hoorn eerst als woonhuis, daarna als vakantie-woning en tenslotte als jeugdhonk zijn gebruikt.

Door de ZOUTE KREKEN van DE SLUFTER

Ontdek wat het kweldergebied De Slufter zo bijzonder maakt. Van de zouttolerante planten tot de dieren die je in deze twee uur durende wandeling tegenkomt. Het noordelijk deel van De Slufter is gesloten voor publiek, maar onder leiding van de gids van Staatsbosbeheer mag je er toch in. Er is geen pad; je struint gewoon door het gebied. De gids weet de weg en vertelt onderweg over de planten, insecten, vogels en het ontstaan van het gebied. Je steekt onderweg ook een (ondiepe) geul over, dus laarzen zijn handig. Of trek bij mooi weer gewoon je schoenen uit!

Deze excursie is geschikt voor iedereen vanaf 8 jaar.

KWELDER, WAD en LEPELAARS

Op De Schorren, de kwelder aan de Waddenzee-kant van Texel, wemelt het van het leven. Het is de ideale babykamer voor lepelaars, meeuwen en eidereenden. Hazen hupsen vrolijk tussen de bloeiende lamsoor en zeeaster. Ga mee op expeditie met de boswachter in dit gesloten gebied vol vogels en bijzondere planten! De kwelder grenst aan het wad, dat er op het eerste gezicht uit ziet als een levenloze zandvlakte. Maar niets is minder waar! Net als al die duizenden wadvogels ga je op zoek naar kleine friemelbeestjes en lange wadpieren. We vissen kleine garnaltjes uit het zoute water en bekijken het waddenbuffet van dichtbij.

ALLE ACTIVITEITEN VAN
NATUURMONUMENTEN
OP TEXEL

Een onvergetelijke ervaring op HET WAD

Het wad is altijd in beweging! Het ene moment staat het water tot aan de dijk, een paar uur later stap je zomaar het wad op. Je loopt dan dus op de bodem van de zee. Wadexcursies zijn bedoeld voor volwassenen en gezinnen met kinderen vanaf 7 jaar. Zorg voor strakzittende laarzen of oude schoenen die vies en nat mogen worden, want het wad zuigt aan je voeten en we gaan ook door water. De uitgestrekte moddervlakte blijkt een bron van leven te zijn. In de bodem vind je talloze schelpen, slakken, wormen en kreeftachtigen. Daar eten de wadvogels weer van. De gids leidt je door een veilige route, laat je de geheimen van het wad ontdekken en zorgt voor een onvergetelijke ervaring.

WADBELEVENIS

Dit familieprogramma is speciaal voor gezinnen met jongere kinderen. De gids heeft allerlei materialen mee om zelf op ontdekking te gaan. Schepnetjes om in de geul te vissen en krabbenhengels. Aan deze speciale hengels klem je een stukje aas en dan maar hopen dat een krab het vastgrijpt. Met een beetje oefening kun je hem naar boven halen! Dan kan de gids je meteen allerlei leuke weetjes vertellen over deze dieren, zoals het verschil tussen een mannetjes- en een vrouwtjeskrab. Dit avontuurlijke wadprogramma is geschikt voor gezinnen met kinderen vanaf 5 jaar.

De geheimen van EENDENKOOI SPANG

Eendenkooien zijn eeuwenoud en hebben een grote natuurwaarde. Vroeger ving men er eenden voor consumptie. Verscholen tussen bosjes ligt de kooiplas, afgeschermd en met vier vangpijpen. De eendenkooi Spang is prachtig opgeknapt, zodat je je een goede voorstelling kunt maken van het oude ambacht van de kooiker. De eendenkooi Spang is een verborgen oase van rust, met bloemen, fruitbomen en tijlpende vogeltjes. Loop met de boswachter over de kronkelende paadjes, neem een kijkje achter de schermen van de kooi en bespied de bontgekleurde eenden door de rietmatten heen. Wat deed een kooiker en welke gezegden uit het ambacht gebruiken we nog steeds? Bezoek de kooi tijdens een van de gratis inloopdagen en ontdek het zelf.

NOG VEEL MEER LEUKE EXCURSIES!

Heb je de smaak te pakken? Op de website van Nationaal Park Duinen van Texel vind je nog veel meer leuke excursies en niet-te-missen-uitstapjes in de Texelse natuur.

Symbiose inheemse planten en dieren

TUINEN VAN TEXEL

Texel bestaat voor bijna een derde uit beschermd natuurgebied en daar maakt het Nationaal Park een belangrijk deel van uit. Maar wist je dat ook de tuinen op het eiland van groot belang zijn voor het voortbestaan van planten, insecten, vogels en zoogdieren zoals egels? Je helpt hen al met een paar inheemse planten in de tuin of zelfs op het balkon!

Want alles is van elkaar afhankelijk: van oorsprong buitenlandse planten en struiken hebben onze insecten vaak weinig te bieden, hoe mooi ze ook bloeien. Onze vlinders, wilde bijen als de Texelse zandbij en andere insecten zijn gespecialiseerd in onze eigen flora. En de insecten vormen weer het voedsel voor de egels en vogels die hier leven.

Daarom is Nationaal Park Duinen van Texel gestart met het project Tuinen van Texel. Samen met lokale planten-experts heeft Marieke Dekker van IVN een handig overzichtje gemaakt van de inheemse planten die je op het eiland kunt gebruiken, en waar je die kunt krijgen. Duur hoeft het niet te zijn en je kunt er net zoveel werk van maken als je zelf wilt.

Texelse Tuincentra

Alle denkwerk is al voor je gedaan, je hoeft alleen te kiezen wat jij leuk vindt en wat in je tuin(tje) past. Er is rekening gehouden met de verschillende landschaps- en bodemtypen op Texel en welke eenjarige en meerjarige planten, struiken en bomen hier goed aanslaan. Haal ze niet uit de natuur, maar bij Texelse tuincentra die met het project meedoen.

EGEL

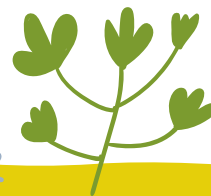
TEXELSE ZANDBIJ

Masja Gielstra, coördinator van het Nationaal Park, is heel enthousiast. 'Het is interessant om te zien wat er gebeurt in je tuin als je het meer natuurlijk aanpakt. Het past mooier bij het Texelse landschap, dat ook door veel bewoners wordt gekoesterd. Het hele eiland kan meedoen, daarom geven we advies per landschapstype. Want wat het op de Hoge Berg goed doet, slaat soms niet aan in de buurt van de duinen. Alle groen is beter dan steen, maar als het ook inheems en gifvrij is, is dat nog beter. In een Texelse tuin moet je vooral gelegenheid geven voor lokale planten. Daarna hoeft je weinig anders meer te doen dan het de tijd gunnen.'

Behalve de eilandbewoners hebben ook veel vakantieparken grote stukken grond die een stuk natuurlijker kunnen. 'Samen met ondernemers en bewoners zijn we bezig om een paar voorbeeldtuinen en -terreinen te maken op het eiland', vertelt Gielstra.

TIPS

Alle lijstjes en tips zijn te vinden op de website tuinenvantexel.nl die het Nationaal Park en IVN gezamenlijk hebben ontwikkeld, en in de flyer die op verschillende locaties beschikbaar is.

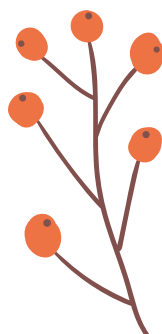

TOPPERS

- Engels gras
- Blauwe zeedistel
- Heelblaadjes
- Mosbloempje
- Gewone reigersbek
- Egelantier
- Vlier
- Meidoorn

MEIDOORN

VLIER

HEELBLAADJES

ENGELS GRAS

GEWONE REIGERSBEK

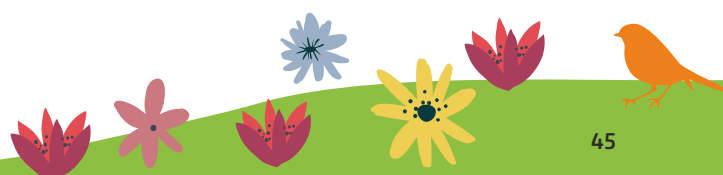
'ALS HET MAAR GEEN TEGELS ZIJN'

'Wanneer je je tuin laat aansluiten op de natuur, dan komt de natuur naar je toe', zegt Conradine de Reus van Natuur Goed in Oosterend. 'Op Texel zijn overal natuurgebieden, maar er is een grote variatie in landschappen. Zorg dat je tuin daarop aansluit.' Toch zijn soms aanpassingen nodig. 'Bij een tuinontwerp maak ik vaak een windsingel, omdat het op Texel altijd waait. Daarvoor gebruik ik inheemse soorten die het hier erg goed doen, zoals elzen, esdoorns en berken, aangevuld met bijvoorbeeld vlier en meidoorn. Die laatste is heel interessant voor vogels.' 'Bij een tuintje in Den Burg maakt

het niet zoveel uit of je voor een duin- of een bostuin kiest. Alles is waardevol, als het maar geen tegels zijn. Als ik een paar tips zou moeten geven, zou ik zeggen: zorg eerst voor de bodem, die zorgt voor je planten. Op Texel is dat extra belangrijk, omdat er veel zand en wind is. Spit de bodem na bouwwerkzaamheden om. Meng de lagen zand en klei tot een homogeen geheel, 60 tot 100 centimeter diep. Lupine is wel niet inheems, maar ook in het eerste jaar al mooi.' Nog een belangrijke tip van Conradine: 'Laat je verrassen door de natuur. Paardenbloem en

madeliefje zijn al heel waardevol. Je staat er versteld van hoeveel insecten daar op afkomen.'

Inspiratie opdoen? Dat kan in de bezoektuin van Natuur Goed. Die is vanaf mei op dinsdag-, woensdag- en donderdagmiddag geopend. Koningsweg 4, Oosterend. Entree: 7,50 euro.

Vogels kijken met

TEXEL

VOGELINFORMATIECENTRUM

Het gehele jaar diverse vogelexcursies per week

Dé specialist in verrekijkers & telescopen

VOGELHERKENNINGS EXCURSIES

WOENSDAG 9.00 - 11.00 UUR
ZATERDAG 9.00 - 11.00 UUR

Twee uur vogels kijken onder
leiding van een deskundige gids.

€ 20,00 per persoon (€ 15,00
voor kinderen t/m 12 jaar).

Swarovski NL Pure

Beste verrekijker ooit

SWAROVSKI VOGELEXCURSIE XL

DONDERDAG 9.00 - 12.00 UUR

Drie uur vogels kijken onder
leiding van een deskundige gids.

€ 25,00 per persoon (incl
gebruik Swarovski verrekijker).

Fleeces en jassen voor vogelaars

PARAMO
DIRECTIONAL CLOTHING

Swarovski Service Centre

SWAROVSKI
OPTIK

Gratis schoonmaken
& service

VOGELEXCURSIES PER MINI-BUS

DINSDAG EN ZATERDAG
9.30 - 12.30 UUR
(halve dag vogelboulevard van Texel)

13.30 - 16.30 UUR
(halve dag NP Duinen van Texel)

€ 45,00 per persoon (inclusief
gebruik van een verrekijker).

Swarovski Digital Guide

Zien, vastleggen, delen,
determineren

PRIVÉ EXCURSIES BEDRIJFSEXCURSIES

GEHELE JAAR MOGELIJKHEDEN

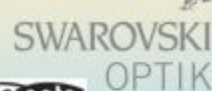
Vogelexcursies geheel in
overleg.

Altijd met gids, gebruik van
verrekijkers en op het einde
koffie/thee.

€€ Prijs op aanvraag.

meer informatie en reserveren zie: www.vogelexcursiestexel.nl

- * Also in ENGLISH, auch in DEUTSCHE sprache.
- * Jaarrond, meerdere vogelexcursies per week.
- * Koffie / thee en soortenlijst na afloop.
- * Altijd een goede verrekijker mee.

Met uw aankoop of deelname aan een excursie, steunt u een goed vogeldoel op Texel.

www.vogelinformatiecentrum.nl | www.vogelexcursiestexel.nl

Kikkertstraat 42 1795 AE De Cocksdorp | +31 (0) 222 316249 | info@natuurdigitaal.nl

Wij zijn het gehele jaar open van maandag t/m zaterdag (10.00 - 18.00 uur).

Verbunden mit und verantwortlich für unsere Natur

In unserem Nationalpark gibt es viele Beispiele für Arten, die von anderen Arten abhängig sind. Auf Texel gibt es zum Beispiel viele seltene Orchideen. Aufgrund des natürlich feuchten Bodens gibt es viele Pilze im Boden, die der Orchidee die richtigen Mineralien liefern. Die Orchidee gibt Zucker an den Pilz zurück, eine wunderbare Symbiose.

Wussten Sie, dass auch Sie in einer Symbiose mit der Natur leben? Ein Mensch hat über ein Kilo nicht-menschliches Leben bei sich. Gute Bakterien, wie die Darmflora, die bei der Verdauung der Nahrung helfen. Wenn Sie die Gesamtzahl der Zellen zählen, sind Sie sogar mehr "nicht-menschlich" als "menschlich"! Diese Zellen sind nämlich kleiner als menschliche Zellen. Ohne dieses andere Leben können wir nicht leben. Ohne uns können sie es auch nicht. Wir lernen immer mehr darüber: Die Darmflora ist wichtig für unser Immunsystem und sogar für unsere mentale Gesundheit. Wir sind untrennbar mit unserer "Mitnatur" verbunden. Und wir sind gesünder und glücklicher, wenn es ihr gut geht.

Dass die Natur uns glücklich macht, wissen wir schon lange. Wahrscheinlich kommen Sie darum (auch) nach Texel. In der Natur laden wir uns auf und sortieren uns.

JAN VAN DE VENIS

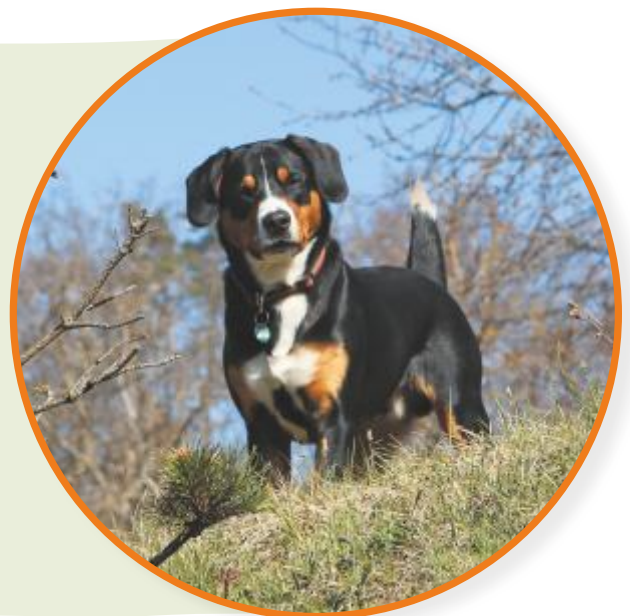
Je mehr man sich bewusst wird, dass man selber ein Teil von ihr ist und dass die Natur nicht etwas außerhalb von uns Menschen ist, desto interessanter wird es, nach einer Wechselwirkung zu suchen oder sogar etwas 'zurückzugeben'. Ich bin sehr neugierig darauf, was Sie finden, wenn Sie nach der Verbindung und dem Zusammenhang in unserem schönen, aber empfindlichen Nationalpark suchen. Sind Sie sich bewusst, was Sie bekommen und was Sie mitbringen? Fühlen Sie sich frei, Ihre Geschichte, Ihre Gefühle und Ihre Verbindung in den sozialen Medien zu teilen. Zögern Sie nicht, uns zu taggen.

Come up, slow down, sah ich kürzlich in einer Werbung für die Schweiz. Lass unsere Devise sein: *connect and interact*. Seien Sie willkommen und genießen Sie unseren schönen Nationalpark Dünen von Texel. Nehmen Sie Verbindung auf; am besten so, dass auch unsere Mitnatur und künftige Generationen sie weiterhin genauso genießen können.

Jan van de Venis,
Vorsitzender Nationalpark Dünen von Texel

MIT DEM HUND UM DIE INSEL

Texel ist nicht nur für Menschen ein Vergnügen, sondern auch für Hunde! Herrlich über den weiten Nordseestrand rennen und schnüffeln auf den schönen Dünen- und Waldwegen laufen. An einigen Orten darf Ihr vierbeiniger Freund einen Teil des Jahres frei laufen. Dies steht im Zusammenhang mit der Brutzeit, in der wir die brütenden Vögel so wenig wie möglich stören wollen, und der Touristensaison, in der die bewachten Strände wieder die Domäne von sonnenbadenden Strandgästen sind. Nicht zu vergessen die vielen Schafe und großen Weidetiere, die auf der Insel laufen. In dem Falblatt "Texel mit Ihrem Hund entdecken" sehen Sie, wo und wann Sie Ihren Hund anleinen müssen. Der Hundeflyer ist unter anderem beim VVV Texel in Den Burg gratis erhältlich. Für mehr Information: npduinenvantexel.nl/de

NACHTFALTER IN DER DUNKELHEIT VON TEXEL

Welche Nachtfalter erkennst du?

Auf Texel sind die Nächte noch wirklich dunkel. Und die meisten Nachtfalter lieben das! Im Nationalpark Dünen von Texel gibt es einige dunkle Stellen, an denen man Nachtfalter finden kann. Farbenprächtige, spektakuläre Arten wie den Kleinen Weinschwärmer und das Abendpfauenauge sowie weniger auffällige, aber seltene Arten wie die Dreipunkteule und die Wurzelstrich-Sumpfrageule

Tagsüber oder in der Nacht

Die meisten Schmetterlinge, die in den Niederlanden vorkommen, sind Nachtfalter. Von den mehr als 2400 Arten sind nur etwa fünfzig Tagfalter. Auf Texel gibt es etwa vierhundert Makrofalter und schätzungsweise eintausend Mikro-Nachtfalter. Jedes Jahr kommen für Texel neue Arten dazu. Nicht alle Falter, die man tagsüber sieht, sind Tagfalter. Es gibt auch tagaktive Nachtfalterarten, wie den Jakobskrautbär und die Gammaeule. Nachtfalter sind oft weniger auffällig gefärbt, aber das ist nicht immer der Fall.

Suche die Unterschiede

Woran erkennt man den Unterschied zwischen einem Tag- und einem Nachtfalter? Achten Sie auf zwei wichtige Merkmale: die Fühler und die Stellung der Flügel. Befindet sich am Ende des Fühlers eine Art Knöpfchen? Dann ist es ein Tagfalter. Wenn die Fühler fadenförmig oder gefiedert sind, haben Sie einen Nachtfalter entdeckt. Die meisten Nachtfalter halten ihre Flügel in der Ruhephase flach,

GEFIEDETER FÜHLER

während ein Tagfalter sie zusammenklappt. Aber Achtung: Manche Tagfalter legen ihre Flügel auch flach, wenn sie in der Sonne sitzen.

Wie findet man Nachtfalter

Sehr gut funktioniert die Kombination aus einer (UV-)Lampe und einem weißen Laken. Man kann auch eine Schmetterlingsfalle verwenden: ein Eimer oder Behälter mit einer LED-Lampe darüber und Sirup auf dem Boden. Auf diese Weise können Sie sich die verschiedenen Arten genau ansehen und sie anschließend wieder freilassen.

Arten von Texel

Laut dem Schmetterlingsexperten Cees Maas gibt es keine typischen Texel-Arten. 'In den Dünen kann man Schmetterlinge sehen, die in Limburg viel seltener sind, wie Goldafter und Flechtenfarbige

Steineule. Und wir sehen hier ziehende Schmetterlinge, die der Küstenlinie folgen. Arten wie die Südwestliche Schnabeule, der Wolfsmilchschwärmer, der Große Speerspanner und das Blaue Ordensband machen uns glücklich.' Maas gehört zum harten Kern von etwa 20 begeisterten Schmetterlingsbeobachtern auf Texel. Sie melden alle ihre Funde an waarneming.nl und führen ihre eigenen Beobachtungslisten (Spitzenwert 900 Arten).

GEWINNEN SIE EINE BESTIMMUNGSKARTE!

Haben Sie einen schönen Nachtfalter auf Texel fotografiert? Schicken Sie uns das Foto und gewinnen Sie eine von 25 Schmetterling-Bestimmungskarten! So macht die Suche nach Nachtfaltern noch mehr Spaß. Mailen Sie Ihren Beitrag, mit Angabe des Fundortes und eventuellen Erläuterungen bis zum 31. Dezember 2022 an info@npduinenvantexel.nl

DIE BOLLEKAMER in VIER Jahreszeiten

HEIDEKRAUT

Im Spätsommer ist die Bollekamer am schönsten. Zu dieser Zeit blüht das Heidekraut und die Gegend färbt sich lila. In dieser Zeit blühen auch verschiedene besondere Pflanzen, wie Sonnentau und Lungen-Enzian.

SONNENTAU

Im Spätherbst, November und Dezember, kann man auf den Dünenweiden in der Bollekamer viele verschiedene Pilze finden: alle Arten von bunten Saftlingen, Stäublingen und Erdsternen.

SCHUPPIGER TORFMOOS-SAFTLING

KRÄHENHEIDE

Im zeitigen Frühjahr blüht die Krähenheide. Die Blüten sind unscheinbar, verbreiten aber einen wunderbar würzigen Duft. Ein Fest, dort hindurch zu wandern!

Im Winter sind die niedrigen Bereiche der Bollekamer oft überschwemmt, so dass man bei Wanderungen in diesem Gebiet unbedingt auf Stiefel angewiesen ist.

TEXEL HAT 'EIGENE' ALLGEMEINE ARTEN

Selten in den Niederlanden, *allgemein* auf Texel

Die isolierte Lage von Texel hat im Laufe der Jahrhunderte einen Einfluss auf die hier lebenden Tiere und Pflanzen gehabt. In den Niederlanden weit verbreitete Arten wie Fuchs, Reh, Eichhörnchen, Maulwurf, Eidechse und Schlange sind auf Texel nicht zu finden. Und die allgemein vorkommenden Arten auf der Insel sind im Rest der Niederlande oft selten. Dennoch bedrohen Neuankommlinge zunehmend die auf Texel lebenden Arten.

Die Nordische Wühlmaus, der Moorfrosch, die Wasserspitzmaus und die Kreuzkröte gehören zu den Arten, die auf nationaler Ebene unter Schutz stehen, die auf Texel aber recht häufig vorkommen. Kamen, zumindest. Denn sie haben inzwischen ernsthafte Konkurrenz. Die Nordische Wühlmaus hat viel Lebensraum an die Rötliche Wühlmaus und die Erdmaus verloren. Und es stellt sich die Frage, ob der Moorfrosch dem frechen Wasserfrosch gewachsen ist, der sich rasch ausbreitet. Die Wasserspitzmaus ist inzwischen praktisch von der Hausspitzmaus verdrängt worden. Laut Erik van der Spek, Ökologe bei Staatsbosbeheer, ist es schwierig zu verhindern, dass sich andere Arten auf Texel ansiedeln. Darüber hinaus ist es schwierig festzustellen, ob die Neuankommlinge tatsächlich eine Bedrohung für die "eigene" Art darstellen. 'Das weiß man erst nach einer längeren Zeit'.

Dass die Natur flexibel ist, zeigt sich am angepassten Verhalten der verschiedenen Arten. Auf Texel ist die Wasserspitzmaus nicht an Wasser gebunden und wurde sogar in trockenen Dünen beobachtet. 'Sie hat auf Texel auch keinen hellen Bauch, sondern einen normal dunklen Bauch. Auf dem Festland ist dieser helle Bauch notwendig, um sich vor den Hechten zu schützen, die im Wasser nach oben schauen.'

NORDISCHE WÜHLMAUS

WASSERFROSCH

KATZENPFÖTCHEN

Katzenpfötchen

Auch die Vegetation ist anders. Viele Orchideenarten sind hier reichlich vorhanden und anderswo selten. Eine weitere Art, die in den übrigen Niederlanden kaum noch vorkommt, auf Texel aber auch fast ausgestorben ist, ist das Katzenpfötchen. Diese Staude aus der Familie der Korbblütler ist seit Jahren nicht mehr in der freien Natur zu finden. 'Auf Texel gibt es nur noch einen einzigen Klon. In den Eierland-Dünen. Das bedeutet bei dieser Art, dass es nur männliche oder weibliche Pflanzen sind, die sich nicht fortpflanzen können'.

Wiederansiedlung

Es stellt sich regelmäßig die Frage, ob auf Texel neue Arten eingeführt oder verschwundene Arten wieder angesiedelt werden sollen. Van der Spek ist zurückhaltend. 'Was man hierher bringt, ist oft schwer wieder zu entfernen. Man kann in Erwägung ziehen, einige Pflanzen- und Schmetterlingsarten, die verschwunden sind, wieder anzusiedeln. Ich persönlich halte es für besser, dafür zu sorgen, dass das, was noch da ist, nicht verschwindet'.

Dennoch führt Staatsbosbeheer einen Versuch mit der Saat des Katzenpfötchens aus dem Lebenden Archiv durch. 'Die Saat haben wir 2021 ausgesät und hoffen, dass wir in diesem Jahr die Pflanzen sehen. Wenn dieser Versuch erfolgreich ist, kann man das vielleicht mit mehr Arten durchführen.'

TAPFERE SALZWIESENPFLANZEN UND IHR KAMPF GEGEN DAS SALZWASSER

Salzwiesenpflanzen werden manchmal als salzliebende Pflanzen bezeichnet, aber das sind sie definitiv nicht. Im Gegenteil, Sie lieben Süßwasser. In einem feuchten Sommer mit viel Regenwasser gedeihen die Salzwiesenpflanzen besonders gut. Im Gegensatz zu den meisten anderen Pflanzen sind sie aber salztolerant: Sie tragen das Salz im Boden der Salzwiesen. In De Slufter halten es die meisten Pflanzenarten durch das Salz nicht aus. Durch die offene Verbindung mit dem Meer fließt regelmäßig salziges Wasser ein. Das trocknet die Pflanzen aus. Sie leiden unter Salzstress. Selbst der robuste Holunder, die widerstandsfähige Narzisse und der fast unempfindliche Löwenzahn sterben ab, wenn man sie in der Slufter-Ebene anpflanzt. Die Salzwiesenpflanzen, die hier wachsen, leiden ebenfalls unter dem Salz, aber sie sterben nicht daran.

Michelinmännchen

Die verschiedenen Salzwiesenpflanzen haben ihre eigene Methode, mit dem Salzproblem fertig zu werden. Der **Queller** speichert das Salz in Form von Salzlake. Dafür hat die Pflanze spezielle Vakuolen, eine Art Bläschen in den Pflanzenzellen. In seiner kugeligen Form, wie ein Michelin-Männchen, hält der Queller das Wasser fest. Die **Keilmelde** hat glänzende Schuppen und die Blätter des **Strand-Beifußes** sind filzig behaart. Damit verhindern sie ein zu schnelles verdunsten des kostbaren Süßwassers.

Strandflieder, **Milchkraut** und **Schlickgras** haben Salzdrüsen, mit denen sie aktiv Salz ausscheiden. Beim Strandflieder befinden sie sich auf der Unterseite des Blattes. Das Salz sieht man als trockene Kristalle auf dem Blatt. Wenn es nicht regnet, kann man das Salz schmecken, wenn man an einem Strandfliederblatt leckt.

Der Kampf gegen das Salzproblem kostet den tapferen Salzwiesenpflanzen viel Energie. Deshalb wachsen sie auch nicht schnell. Die meisten von ihnen blühen auch viel später als andere Pflanzen.

QUELLER

STRANDFLIEDER

MILCHKRAUT

Geniet en ontspan!

In Nationaal Park Duinen van Texel ervaar je rust en ontspanning. Verwonder je in de duinen, hoor de vogels zingen, stap op de fiets of maak een mooie wandeling. Wat je ook doet, pak je genietmomentjes! Schud de alledaagse hectiek van je af en laat de fantastische natuur op je inwerken. Kom tot rust en laad jezelf weer op. Op Texel kan het!

